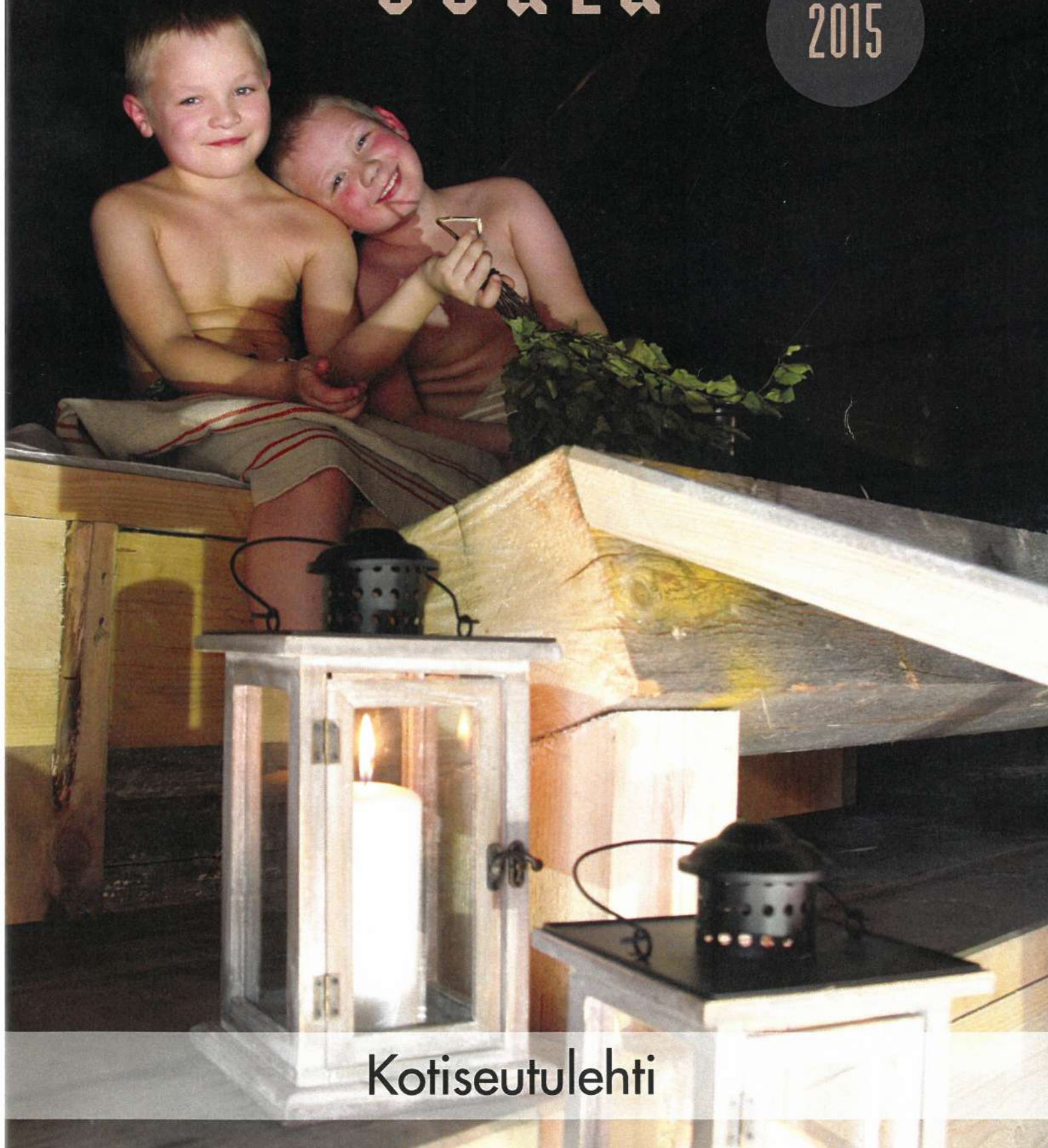

Parkanon ja Kihniön JOULU

2015

Kotiseutulehti

Parkanon ja Kihniön JOULU 2015

Kotiseutulehti: numero 44
Julkaisija: Parkano-seura ry ja Kihniö-seura ry
Painos: 1000 kpl
Paino: X-Copy
Taitto: Luminka Avoin Yhtiö
Lehtitoimikunnan jäsenet: Maarit Lehto
 Paula Latvajärvi
 Salme Törmä
 Leena Perälä
 Sirpa Korttesluoma
 Laura Jokisalo
Piirrokset: Niina Martikainen
 (ellei toisin mainita)

Kannen kuva: Maarit Lehto
 Kuvassa savusaunan lauteilla 7-vuotiaat serkukset Viljami Evikoski (vas.) ja Joona Pihlajamäki.

Palautetta ja juttuvinkkejä
 maarit.lehto@ylasatakunta.fi

Sisältö

Oravanpyörä/ Ystävyys	3
Parkanon kaupungin tervehdys	4
Joulutervehdys Kihniöstä!	5
Parkanon seurakunnan Joulutervehdys	6
Ajankohtainen sanoma	7
Keskikoulua Parkanossa	
1950-60 lukujen loppupuolella.....	8
Amerikkaan menijöitä	10
Seinäpiirtäjä.....	15
Terttu ja Kalervo Kuivaston albumista	16
Serkukset savusaunassa.....	19
Koulumuistoja.....	20
Opettajana Kihniössä	23
Opin taival alkoi Mäkikylän koulussa	25
Linnankylän postiasema ja	
sen pitkäaikainen hoitaja Elli Hirvikoski.....	26
Kihniön aseman seudun postiasema 1	27
Pesä	29
Arkea ja juhlaa 2-opettajaisella kyläkoululla	30
Joulukuusen haku	33
Poromopolla lento hankeen	33
Joulu koostuu sisällöstä, ei materiasta.....	36
Kihniön "kotikoulun" alku ja loppu	38
Kesäkuu kymmenäis	39
Arvokas lahjoitus	39
Parkano-seuralle	39
Kuun tervaaaja	40
Kotikoulun uusi käyttö	42
Intiaanikylä	44

Jo lapsen syntyessä annetaan pisteet, joilla arvioidaan ihan oikein lapsen terveyttä ja kehittyneisyyttä.

Oravanpyörä/ Ystävyys

Yhteiskuntamme rakentuu kilpailun ympärille. Se on monessa mielessä hyvä asia, sillä nykyinen taloudellinen hyvinvointimme perustuu mm. siihen. Turhia kuluja voidaan karsia ja moni toiminta kehittyy kilpailun avulla. Moni hyvä asia olisi jäänyt keksimättä ilman sitä. Tässä kilpailuyhteiskunnassa yksityisen ihmisen hyvinvointi voi jäädä kilpailun armoille.

Jo lapsen syntyessä annetaan pisteet, joilla arvioidaan ihan oikein lapsen terveyttä ja kehittyneisyyttä. Ensimmäinen viite oravanpyörästä saadaan, kun vanhemmat tai sukulaiset arvioivat lapsen saamia pisteitä ja vertaavat niitä tuttavien vauvojen pisteisiin.

Sitten aletaan käymään neuvolassa, jossa tietenkin seurataan lapsen kehittymistä ja on erittäin tärkeää, että voidaan ajoissa puuttua mahdollisiin kehitysongelmiin.

Sitten vanhemmat, isovanhemmat jne. alkavat kertoa, kuinka heidän lapsensa kehittyy nopeasti.

Koska saa ensimmäiset hampaansa, koska alkaa konttaamaan, jokeltelee, lähtee kävelemään, lausuu ensimmäiset sanansa, pukeutuu omatoimisesti. Tällaista kehitystä on mahtava seurata ja se on todella ihanaa aikaa perheelle. Mutta siinä on myös suuri henkinen rasite perheelle, jonka lapsi ei ehkä kehity ihan samaa tahtia, kuin naapurin lapsi. Kysely, joko teidän lapsi tekee sitä ja tätä, kun meidän lapsi tekee. Jos ihmiset eivät ymmärrä, että jokainen kehittyy omaa tahtiansa ja on erilainen yksilö, saattaa ystävyyssuhteisiin tulla särö. Voi tulla kateutta ja katke-ruutta aidon ystävyyden tilalle.

Seuraava vaihe oravanpyörässä on koulumaailma. On hyvä, että siellä terve kilpailu kannustaa yrittämään parhaansa. Epäterveessä kilpailussa voi syntyä vertailua ja väheksymistä toisen saamia kouluarvosanoja tai jatko-opiskelupaikkaa kohtaan. Siinä kilpailu oravanpyörässä voi mennä epäterveeksi ja kavereiden keskinäinen ystävyys on koetuksella. Onhan selvää, että jokainen meistä on jossakin asiassa hyvä ja kannustamalla oppilasta hänen vahvoilla alueillaan päästään parhaaseen lopputulokseen.

Kolmas vaihe oravanpyörässä on työelämä. On aika rasittavaa hakea sellaista työpaikkaa, johon on vaikkapa 200 hakijaa ja vain yksi otetaan. Tällaisia tilanteita voi tulla yhdelle hakijalle kymmeniä ja

aina vaan kehoitetaan pysymään mukana kilpailussa ja kehittämään itseään. Jos et pysy tässä oravanpyörässä mukana, et pääse ”vihreälle oksalle”.

Tässä oravanpyörän myllerryksessä on tosi tärkeää olla aitoja ystävyyssuhteita. Tukea toinen toistaan elämän myrskyissä, joita tämä kilpailuyhteiskunta todella tarjoaa.

Yksi myrsky on, kun vuosia paikkakunnalla ollut yritys päättää tehostaa toimintaansa lopettamalla yksikön tällä paikkakunnalla ja siirtämällä toiminnot saman yrityksen toisella paikkakunnalla olevaan yksikköön Työntekijöille ei anneta lopputiliä, koska se tulee yritykselle kalliiksi. Sen sijaan annetaan mahdollisuus siirtyä tähän toiseen yksikköön, joka on n. 100 km:n päässä. Perheen, jolla on asuntovelat päällä ja pieniä lapsia, on pakko hyväksyä tarjous ja pidentää työmatkaa jopa 6 tuntia päivässä. Tällaisessa tilanteessa ovat perheen sisäiset välit koetuksella. Työkavereiden ja ystävien tuki tässä tilanteessa on kullannarvoista.

Kun muistamme raamatun sanat; ”Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille”, kestämmme oravanpyörässä olemisen yhdessä. Pois hyppääminen on tietysti myös toisille mahdollista, mutta ei kaikille. Taloudellinen hyvinvointimme on paljolti kiinni siitä, miten pärjäämme kilpailussa, jossa ei kuitenkaan saisi olla sääntönä viidakon lait.

Siunattua Joulua
Kauko Karhuluoma
Parkano-Seura ry

”Nöyrä ja lämmin kiitos jälleen kaikesta tästä kotiseutuyhdistyksille.

Parkanon kaupungin tervehdys

Miellyttävä tehtäväni on tervehtiä Teitä rakkaan joululehtemme lukijat ja sen vaikutuspiirissä elävät kansalaiset. Julkaisun mahdollistavana taustayhteisöinä toimivat Parkanoja Kihniö- Seura ovat jälleen valjastaneet asiantuntevan ja osaavan lehden toimituskunnan tuottamaan arvostamamme kotiseutulehti. Yli neljäkymmenen vuoden ajan tämän seutukunnallisen ajankohtaisjulkaisun sivuille on tallennettu mittava määrä kotiseutuhistoriaa, dokumentteja, lyriikkaa, taidetta, faktaa ja fiktiota monessa muodossa. Yhteistä näille kirjallisille ja graafisille tuotoksille on niiden mielenkiintoisuus ja miellyttävä luettavuus. Lehden tuottamisen lisäksi sen markkinointi ja myynti ovat oma sosiaalinen prosessinsa, joka näkyy joulunalusajan katukuvassa ja kokoontumisissa. Nöyrä ja lämmin kiitos jälleen kaikesta tästä kotiseutuyhdistyksille.

Kotikaupunkimme ”kunnallistekniikka” on kaikesta haasteellisuudestaan huolimatta kohtuullisessa tilassa. Talouden tunnusluvut osoittavat toimintaan suunnattujen resurssien riittävyyttä, joskin alituinen taloudellinen tarkkuus ja säästövelvoitteet pitävät organisaation hereillä. Perusturvapalveluiden tuottaminen yrityspohjaisesti on tuonut asiakaspintaan hieman muutoksia, mutta uskon sisäänajokilometrien jälkeen koneen toimivan moitteettomasti. Oman hallintokuntani väki on joutunut täyttämään perustehtävänsä useissa väistötiloissa, mutta haasteista on selvitty ahkeruudella ja joustavuudella. Uuden koulukampuksen suunnittelu etenee määrä-

tietoisesti laajalla sektorilla eri työryhmien toimesta. Tavoitteena on saada kohtuullisessa ajassa uusien oppimisympäristöjen vaatimukset täyttävät tilat lapsille ja nuorille oppia ja kasvaa uuden opetussuunnitelman viitoittamassa hengessä.

Henkilökohtaisella tasolla ajanjakso ja sen vietto ensimmäisestä adventista vapahtajan syntymäjuhlaan on muuttunut vuosikymmenten aikana melkoisesti. Pikkupoikana vaarini **Hiitin Vihtorin** tarinoita sängyssä hänen selkänsä takana kuunnellessani kaukana olivat kiire, stressi, huoli ja murhe virkatöiden luonnistumisesta ja haasteiden selättämisestä. Tämän päivän arkisen aherruksen ja työstressin aiheuttamiin oireisiin tuo henkisen helpotuksen, mielen ja sydämen keveyden laatuaika lastenlasteni **Hillan** ja **Mennin** kanssa.

Kun viimeisenä virkatoimena jouluaattona olen saanut julistettua professori **Harri Mantilan** kotiseutumme murteelle laatiman joulurauhan kaupungin torilla, heitän haarniskan nurkkaan ja avaan sydämeni ja vapautan mieleni edes hetkeksi kaikelle sille, joka yhdessä läheisteni kanssa kokien tuo vapauttavan ja hartaan Joulun tullessaan.

Lopuksi toivotan kaikille seutumme asukkaille ja heidän jouluvierailleen sydämellistä ja rauhaa joulun aikaa sekä menestyksellistä uutta vuotta 2016.

Ystävällisesti Teidän

Harri Hiitti

Sivistysjohtaja Parkanon kaupunki

”Yhteiskunta kehittyy kovalla vauhdilla. Voimme tietenkin miettiä, onko kehityssuunta oikea.

Joulutervehdys Kihniöstä!

Kulunut vuosi on ollut Kihniössä melkoista muutoksen aikaa. Alkukevällä valtuusto päätti ulkoistaa koko perusturvan toiminnot yhteistoiminta-alueelle ja sitä kautta Pihlajalinnalle. Loppusyksystä kuntaamme perustettiin pakolaisten vastaanottokeskus, johon majoitettiin toista sataa sotaa ja muita julmuuksia pakoon lähtenytä ihmistä. Nämä koko kuntaa koskeneet uudistukset ja uudet toiminnot ovat muuttaneet myös koulua. Toisaalta, vaikka nämä uudistukset ovat melkoista muutosta koko kuntaa koskien, ei muutos ole ollenkaan outo asia koulumaailmassa.

Tässä lehdessä käsitellään koulua ja sen vaikutusta yhteiskuntaan. Historiankirjoista voidaan todeta, että koulu on ollut vuosikymmenten ja – satojen saatossa tärkeä uudistaja ja opittujen käytäntöjen muuttaja koko Suomessa ja varsinkin syrjäseuduilla. Koulu on ollut usein kylän keskus, johon on koonnuttu keskustelemaan uusista asioista.

Koulun opettajat ovat toimineet monien eri alojen asiantuntijoina kylällä. Muun muassa maanviljelyksen uusien tapojen kerrotaan monesti levinneen asialle vihkiytyneen opettajan kautta.

Koulutuksen ja sivistyksen tärkeyttä korostaen ovat monet opettajat saaneet olla edistämässä oppilaiden jatkokoulutukseen pyrkimistä. Tästä kertoi mm. viime kesän Kihniö-päivän juhlapuhuja Matti Niemelä. Samoin joulun tavat ja kulttuurit ovat levinneet moniin kyliin juuri koulun vaikutuksesta. Ei liene tuntematonta, että monien tuttujen joululaulujen tekijät ovat opettajia. Näistä tekijöistä mainittakoon

vaikka **Helmi Auvinen, J.H. Erkko, Immi Hellen, Olli Vuorinen, Vilku Joukahainen, Elsa Koponen ja Alpo Noponen**. Koulujen kuusijuhlat, joihin monet vanhemmat kiirehtivät aamun navetta-askareiden jälkeen, olivat osaltaan viemässä myös kristinuskon ja joulun sanomaa maaseutukyliin koteihin. Edelleen olemme osittain samassa tilanteessa.

Yhteiskunta kehittyy kovalla vauhdilla. Voimme tietenkin miettiä, onko kehityssuunta oikea. Uusi opetussuunnitelma, joka tulee Suomen kouluissa käyttöön elokuun 2016 alusta sekä maahanmuuttajien saapuminen kuntaan velvoittavat koulun toimimaan edelleen samassa sivistystehtävässä kuin aikaisemminkin. Koulun tulevaisuuden kannalta on keskeistä, lähdemmekö tähän kehitykseen mukaan vai jäämmekö junaamaan paikoilleen.

Vaikka koulun merkitys kristillisen sanoman eteenpäin viejänä on aikojen saatossa vähentynyt, ovat kristillisen sanoman vaikutukset edelleen näkyvissä erilaisina yleisesti hyväksytyinä käyttäytymissääntöinä, tapoina, toimintoina, elämänohjeina sekä yhteistyönä eri sidosryhmien välillä. Uudet toiminnot ja uusi toimintaympäristö haastavat koulua omalta osaltaan toimimaan edelleen aiempien vuosikymmenten kehitystehtävässä. Yhdessä voimme olla luomassa kuntaamme niin Katri Helenan toivomaa joulumaan tuntua kuin myös Alpo Noposen kuuluttamaa hellää mieltä. Näin toimimalla voimme edistää niin omaa kuin muidenkin kunnassa asuvien hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Joy Webb kiteyttää joulun tärkeimmän asian joululaulussaan hyvin osuvasti.

Kihniön kunnan, perheeni ja omasta puolestani haluan toivottaa kaikille Armorikasta Vapahtajamme syntymäjuhlaa ja menestystä vuodelle 2016.

Matti Sillanpää
sivistystoimenjohtaja
Kihniön kunta

”Hyvä Jumala, Rauhanruhtinas! Tuomme eteesi hiljaiset ajatuksemme ja rukouksemme maailman rauhan puolesta.

Parkanon seurakunnan Joulutervehdys

”Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa.” (Lk: 2.)

Näin ylisti suuri taivaallinen sotajoukko Jumalaa. Jeesus oli syntynyt. Kaikki oli muuttunut, Raamatun ennustukset toteutuivat. Maan päällä rauha! Rauhan puolesta pitää rukoilla.

Suomessa me saamme elää rauhassa, mutta maailmalla soditaan lakkaamatta. Kun katselee ympärilleen, voi ajatella, että rauhan puolesta rukoileminen menee hukkaan. Niin paljon ihmisiä kuolee tänään sodan jaloissa. Sotien jälkeen syntyneet suuret ikäluokat- ennätys oli melkein 500 lasta yhtenä päivänä- ovat rauhan ajan lapsia, moni jo harmaapää. Niin kauan on rauha kestänyt.

Meidän maatamme on siunattu. Silti tänään näyttää siltä, että rauha on hyvin hauras ja uhattuna. Nyt kun heitä, jotka ovat sodan eläneet, on enää vähän, ei ole enää ketään muistuttamassa sen kauheudesta. Me alamme suhtautua välinpitämättömästi, kun emme tiedä siitä mitään.

YK:n ihmisoikeusjulistuksen mukaan jokaisella ihmisellä on oikeus elää rauhassa. Julistuksen ensimmäisessä artiklassa sanotaan, että kaikki ihmis-

olennot syntyvät vapaina ja tasavertaisina arvoltaan ja oikeuksiltaan. Heille on annettu järki ja omatunto, ja heidän on toimittava toisiaan kohtaan veljeyden hengessä. Ihmiset eivät ole kuitenkaan täydellisiä, eivätkä valitettavasti pysty noudattamaan edes tätä ensimmäistä artiklaa.

Jouluna Jumala antoi rauhanruhtinaan syntyä veljeksemme. Me emme tunteneet häntä, ja hän karsi kuoleman. Pääsiäisaamun sanomaa suurempaa rauhanviestiä ei ole. Jeesus elää!

Hyvä Jumala, Rauhanruhtinas! Tuomme eteesi hiljaiset ajatuksemme ja rukouksemme maailman rauhan puolesta. Anna meille viisautta ja voimaa edistää rauhaa omassa ja lähimmäistemme elämässä. Auta meitä elämään sovussa luomakuntasi kanssa. Kiitämme tänään siitä, että saamme elää rauhallisessa maassa. Pyydämme varjelusta ja erityistä siunausta kaikille niille ihmisille, jotka tänään kärsivät sodista ja kansojen välisistä selkkauksista. Siunaa maahamme saapuneita turvapaikanhakijoita, pakolaisia ja kaikkia siirtolaisia. Erityisesti rukouksemme niiden lasten puolesta, jotka ovat joutuneet lähtemään yksin – ilman perhettään – hakemaan suojaa vieraasta maasta.

Sinä olet ihmiskunnan turva. Auta meitä luottamaan sinun rakkautesi ja välittämään rakkauttasi niin lähellä kuin kaukana oleville lähimmäisillemme. Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen!

Parkanon seurakunta toivottaa joulurauhaa!

Liisa Myyryläinen

Parkanon seurakunnan kirkkoherra

Ajankohtainen sanoma

Jouluevangeliumi sekä monet jouluun kuuluvat virret ja laulut ovat osa yhteistä perintöä, jonka olemme saaneet. Sitä ovat tehneet tutuksi erityisesti koulujen joulujuhlat. Tätä perintöä ei ole tarkoitettu piilotettavaksi, vaan ohjaamaan asenteitamme ja käyttäytymistämme. Konkreettiseksi tämä asia tulee toisenlaisesta kulttuurista saapuvien kohtaamisessa, joka kuluneena vuonna on noussut erityisesti esille.

Kaukaa tulevat ja toisella tavalla ajattelevat ovat hekin lähimmäisiämme.

Kristillinen lähimmäisenrakkaus on osa meille lahjoitettua perintöä, sillä joulun Herra on siihen opastanut. Jeesuksen syntymään ja hänen lapsuutensa liittyneet olosuhteet ovat tältäkin kannalta hyvin ajankohtaisia.

Koska varsinaiset majapaikat olivat täynnä, jouduivat Joosef ja Maria turvautumaan talliin. Näin Jeesus syntyi eräänlaisessa hätämajoituksessa. Jouduessaan pakenemaan Egyptiin hän jo varhaislapsuudessaan jakoi pakolaisten osan. Joulu ja Jeesuksen lapsuus puhuttelevat siis tänä aikana monella eri tavalla. Kaiken keskuksena siinä on nyt ja aina se tehtävä, jota Jeesus tuli toteuttamaan. Sen täytty-myksenä oli ristinkuolema ja ylösnousemus.

Siten meille valmistettiin syntiemme anteeksi-antamus, joka uskossa vastaanotettuna avaa pääsyn

Kristillinen lähimmäisenrakkaus on osa meille lahjoitettua perintöä, sillä joulun Herra on siihen opastanut.

iankaikkiseen elämään. Tämä lahja ei muutu, vaan pysyy jatkuvasti voimassa.

Paimenet saivat Betlehemin kedolla enkeliltä sanan: ”Tämä on merkinä teille: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä” (Luuk 2:12). Se oli ohje oikean paikan löytämiseen, mutta samalla vielä paljon enemmän: merkki Jumalan rakkaudesta meitä kohtaan. Tähän merkkiin saamme taas joulun aikana kiinnittää sydämemme. Sanoma siitä tulee pitää myös esillä, niin että juurtuisimme Jumalan rakkauteen ja eläisimme kaikessa sen mukaisesti.

Joulun armoa ja rauhaa jokaiseen kotiin toivottaen!

Mauri Pihlajamaa

Kihniön ev.lut. seurakunta

Olen toiseksi takimmaisessa rivissä vasemmalta viides, eli vaalea tyttö kirjavassa mekossa.

Parkanon yhteiskoulun III A vuonna 1961

Keskikoulua Parkanossa 1950-60 lukujen loppupuolella

Anelma Järvenpää-Summanen

Syksyllä 1958 seisoin Parkanon yhteiskoulun avarassa juhlasalissa muitten parhaisiinsa pukeutuneitten tulevien yhteiskoululaisten joukossa. Puhujapöntön taakse noussut opettaja alkoi luetella nimiä. Kun kuuli nimensä mainittavan, piti siirtyä osoitettuun jonoon.

Nimenuuto päättyi, mutta kymmenkunta lasta jäi hämillään seisomaan sivummalle. Opettaja ilmoitti sen kummemmin selittämättä: ”Te joiden nimeä ei mainittu, te palaatte entiseen kouluunne.”

Samaistuin näihin onnettomiin. Millaista olisi-kaan palata kansakouluun, kun oli jo kaikille tutuille kertonut päässeensä yhteiskouluun. Ilmeisesti nämä viimeisetkin oli hyväksytty, mutta kun tilat olivat rajoitetut, niukimmat pisteet saaneet karsittiin vielä tässä vaiheessa. Luokat olivat tuolloin suuria. Omalta luokallani aloitti 43 oppilasta.

Mieleen jääneitä opettajia

Ensimmäisenä luokanvalvojanamme toimi äidin-kieltä opettanut **Aino Kanervo**. Seuraavana vuonna tuota sympaattista opettajaa ei näkynyt, kuulin hä-

nen sairastuneen vakavasti. Luokanvalvojaksemme vaihtui diplomi-insinööri **Kalle Syrjä**, hänen aluet-
taan olivat matematiikka, kemia ja fysiikka.

Syrjän rauhallinen, hillitty olemus teki hänestä isä-
hahmon, joka miltei lempeästi kaitsi oppilaitaan. Niinpä läksyt jäivät minultakin välillä lukematta, kun ei ollut muuta pelkoa seurauksista kuin murheellinen katse. Tapasin Syrjän aikuiseksi tultuani Parkanon hautausmaalla. Esittäydyin ja vakuutin, että ”minus-
takin ihan kunnan ihminen tuli”. Syrjä myhäili hy-
väntahtoiseen tapaansa, ettei sitä epäilytkään.

Toini Härmää, ankaraa uskonnonopettajaa, voi sanoa Syrjän vastakohdaksi. Hänen tunneillaan ei pelleilty eikä laiminlyöty tehtäviä. Väärässä paikas-
sa hymyilykin lennätti lopputunniksi käytävään. Hä-
nen mielestään luokkamme oli koulun pahatapaisin.

Kaikesta huolimatta pidin hänestä. Osallistuin kerhoonkin, joka kokoontui hänen kotonaan. Näim-
me kiinnostavia rainafilmejä hänen Ambomaa-vuo-
sistaan ja kuulimme työstä mustien ihmisten parissa. Silloin puhuttiin tietysti neekereistä, eikä sanassa ol-
lut mitään negatiivista.

Saimme kokeilla painavia, metallisia nilkkaren-
kaita ja tutkia kookospähkinöistä tehtyjä alkeellisia
nukkeja. Afrikka oli konkreettisesti läsnä.

Kun aikanaan toimitin Otavalle runo- ja ajatel-

Nykykouluihin verraten häiriöt olivat silti vaatimattomia. ”Vain” ääneen puhumista tai pikkukolikoitten kierittelyä opettajanpöytää kohti, kun opettaja oli selin luokkaan. Mutta kouluhan oli vapaaehtoinen, lähtöpassin oli vahva pelote.

mateoksen ”Ajatus on lahja”, juolahti mieleeni lähettää se Toini Härmälle. Siitä alkoi kirjeenvaihtomme, jota ehti jatkua muutaman vuoden ennen hänen kuolemaansa. Albumissani on kuva hänestä vanhuksena; hän seisoo siinä sireenipensaan edessä valtavan suuri vaalea koira rinnallaan.

Saman teoksen lähetin kiitokseksi **Pekka Heinäselle**. Hän piti ainekirjoituksistani ja saattoi osaltaan vaikuttaa siihen, että minusta tuli kirjailija. Olin kyllä saanut kiitettäviä numeroita **Aino Kanervoltakin**, mutta Heinänen kirjoitti punakynällä aineeni loppuun hengästyttävästi: ”Tämä lähenee modernia kaunokirjallisuutta.”

Heinäsen jälkeen äidinkieltä opettamaan saimme **Kyllikki Lemmetin**, sanavalmiin, tyylikkään neidin, joka pukeutui kapeaan halkiohameeseen ja korkeakorkoisiin kenkiin. Huulensa hän maalasi paprikanpunaisiksi ja kietaisi hiuksista suuren banaaninutturin, tuon ajan muotikampauksen.

Hän luki aineitani varoittavina esimerkkeinä ylenpalttisesta kuvailusta. Lemmetti arvosti asia-aineita, joihin en murrosiän kuohuissa taipunut.

Isoa luokkaa oli vaikea hallita. Joskus joku opettaja lähti itkien kesken tunnin ja palasi vasta, kun pari kilteintä tyttöä kävi pyytämässä luokan puolesta anteeksi. Nykykouluihin verraten häiriöt olivat silti vaatimattomia. ”Vain” ääneen puhumista tai pikkukolikoitten kierittelyä opettajanpöytää kohti, kun opettaja oli selin luokkaan. Mutta kouluhan oli vapaaehtoinen, lähtöpassin oli vahva pelote.

Noina aikoina jäi luokalleen vuosittain useita oppilaita. Vastaavasti ylemmältä luokalta pudonneet täyttivät syntyneen vajauksen, niin että viidennen luokan keväällä meitä oli 48. Alkuperäisiä aloittajia oli siitä parikymmentä.

Opettajien persoonalliset sutkaukset painettiin mieleen. Keskikoulun päätteeksi niitä tekstattiin piirustuspaperille luokan seinät täyteen.

”Muistakaa, että yhteen sydämeen mahtuu vain yksi ämmä” (Kyllikki Lemmetti). ”Ylimalkainenkin huitaisu voi osua, jos tähtäys on hyvä” (Kalle Syrjä). ”Teidän kanssanne on kuin kivirekeä vetäisi perässään ympäri vuotta” (Toini Härmä).

Lapsen tunnistamisesta

”Vain se joka tulee tunnistetuksi, suostuu johdetuksi.” Kirjoitin sitaatin muistiin aikuiskouluttajien seminaarissa. Mutta myös peruskouluikäisten opettajilla on suuri merkitys tunnistajina. Jos opettaja tunnistaa lapsen vahvuuksia ja osaa kannustaa, se voi kantaa pitkällekin. Vastaavasti koetut epäoikeudenmukaisuudet eivät unohdu.

Päästötodistukseeni sain historiasta – lempiai-neestani – ainakin kaksi numeroa huonomman arvosanan kuin olisin ansainnut. Päätelin, että Armi Uotila uskoi minun luntanneen viimeisessä kokeessa. Ajattele mattomasti olin puhdistanut pyyhekumia kesken kokeen hankaamalla sitä pulpetin

kanteen. Niin tehdessäni huomasin opettajan katseen nauliutuvan käteeni. Tajusin mitä hän ajatteli.

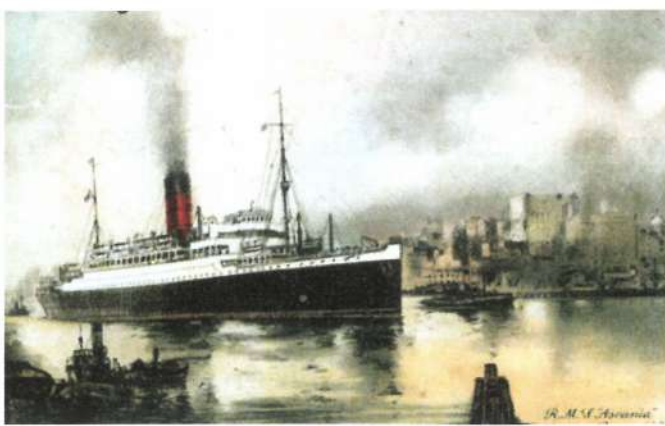
Lehahdin punaiseksi ja varmasti näytinkin syylliseltä, sellaiselta joka poisti tärkeitä vuosilukuja ja nimiä pulpetistaan. Uotila ei sanonut mitään, mutta romahtanut numero todistuksessa puhui kieltään. Vaikka tuolla numerolla ei ole ollut sinänsä merkitystä, epäoikeudenmukaisuus harmittaa vieläkin.

Aikanaan avioiduin opettajan kanssa. Olen seurannut miten moni mieheni entinen oppilas on ottanut yhteyttä ja kiittänyt häntä tärkeäksi vaikuttajaksi elämässään. Soittipa muuan mies juhannuksena, kun oli tullut avioero ja yksinäisyys ahdisti. Silloin hän muisti opettajansa, joka lapsena auttoi selviytymään.

Kerran joulupäivänä kookas nuorimies soitti ovikelloamme. Hän oli opiskelemassa Lontoossa elokuvaohjaajaksi. ”Minä en olisi se, joka nyt olen, ellet olisi ollut opettajanani”, hän kiitti puolisoani. Hän kertoi nähneensä paikallisessa tavaratalossa toisen opettajansa, nyt huomattavasti itseään pienemmän: ”Teki mieli nostaa henkseleistä ja painaa päätä lavuaariin, kuten hän minulle vaikeassa vaiheessani teki.”

Pulpetissa istuvat hankalat teinit saattavat näyttää piittaamattomilta, mutta joka hetki he peilaavat arkaa, joskus vereslihaista sisintään opettajiinsa. Joku voi auttaa heitä rakentamaan myönteisen minäkokeuksen, pärjääjän identiteetin. Ne opettajat palaavat etenkin juhlahetkinä mieleen.

Omassa suvussani on neljässä sukupolvesta Amerikan kävijöitä, joista osa on jäänyt pysyvästi Yhdysvaltoihin tai Kanadaan.

Amerikkaan menijöitä

Elise Pekkala

Euroopassa on meneillään kansainvaellus, joka koskettaa poikkeuksellisesti myös Suomea. Mutta toki sitä on Suomestakin lähdetty leivän perässä maailmalle ja myös surkeita oloja pakoon. Omassa suvussani on neljässä sukupolvesta Amerikan kävijöitä, joista osa on jäänyt pysyvästi Yhdysvaltoihin tai Kanadaan. Tältä osin tarina alkoi vuoden 1977 seurakunta uutisista Ylä-Satakunnassa, jossa julistettiin kuolleeksi muuan **Aleksi Pekkala**. Mutta hänestä enemmän tuonnempana.

Maaseudun nuori polvi alkoi nopeasti lisääntyä 1800-luvun lopussa, vaikka ankarat nälkävuodet olivatkin verottaneet väestöä. Maatilan tai torpan peri yleensä vanhin poika, jolloin sisarusten vaihtoehtona oli etsiä jostain palveluspaikka tai hankkia kruunulta maata torpan paikaksi. Puhuttiin ”liikaväestöstä”, jolle ei enää löytynyt riittävästi maata tai edes piian ja rengen töitä. Työtä ei juuri ollut tarjolla kaupungeissakaan, koska teollistuminen oli vasta alkutekijöissään.

Amerikkaan lähdettiin ensisijaisesti paremman toimeentulon ja työn perässä – nykytermein ”elintasopakolaisiksi”, mutta muitakin syitä oli: seikkailunhalu, poliisin tai Venäjän armeijan pakoilu taikka kaveriporukan houkuttelu. Lähtipä joku ”vihaista akkaakin pakoon”. Sotakin vaikutti: vuoden 1918 jälkeen lähtijöitä oli selvästi aiempaa enemmän. Amerikkaan lähtijöitä oli kylältä yleensä useammasta talosta, koska yhdessä mentäessä lähtö tuntemattomaan oli helpompaa. Yksin lähtijöillä oli yleensä tiedossa joku Amerikkaan jo muuttanut sukulainen tai tuttu, jolta sai apua työpaikan hankinnassa.

Amerikan siirtolaisuus lähti kasvuun, kun Suomesta avattiin vuonna 1891 suora laivareitti Hangosta Hullin satamaan Englantiin. Värvärit alkoivat kiertää kaikkialla Suomessa houkuttelemassa tekijöitä vähemmän suosittuihin raskaan työn ammatteihin:

Laiva, jolla Anselmi Pekkala palasi Kanadasta.

suomalasia lähti erityisesti kaivoksille mainareiksi ja metsätöihin, keikkuipa suomalaisia myös suurkaupunkien pilvenpiirtäjiä rakentamassa. Naiset työllistyivät lähinnä kotiapulaisina eli piikoina perheissä.

Moni Parkanon ja Kihniön alueelta kotoisin oleva työskenteli Pohjois-Michiganin kuparikaivoksilla (mm. **Hancock ja Houghton**). Pohjois-Michiganin ja Minnesotan rautakaivokset (mm. **Ishpeming, Negaunee ja Crystal Falls ja Hibbing**) olivat myös täkäläisille tuttuja (ks. verkosta esim. Merja Syrjämäen selvityksiä).

Viime vuosisadan vaihteessa Suomesta lähti Pohjois-Amerikkaan noin 350 000 siirtolaista. Puolet heistä oli Pohjamaalta, iso osa myös Turun ja Porin läänistä, johon Parkano ja Kihniökin kuuluivat. Lähtijät olivat iältään 16 - 25 -vuotiaita naimattomia nuoria, heistä alle puolet oli naisia. Vuonna 1902 lähti isompi määrä parkanolaisia ja kihniöläisiä, 173 henkilöä, joista monet olivat saman perheen sisarusia. Vuosisadan vaihteessa menomatka Hanko–New York maksoi 3. luokassa 181 mk eli noin rengen vuosisipalkan verran. Koska matkalippu oli kallis, niin koko perheen lähtö kerralla oli harvinaista (ks. verkosta esim. Reino Keron selvityksiä).

Kanadassa 1923
Anselmi Pekkala seisomassa oikealla.

Anselmi Pekkala alhaalla vasemmalla, siirtolaisia Kanadassa metsäkämpän edustalla.

Suomalaisia houkutteli luonnollisesti parempi palkka, joka saattoi olla Suomeen verrattuna viisinkertainen. Työaika oli lyhyempi ja ruokakin parempaa. Siirtolaisille luvattiin myös oma 60 hehtaarin asutustila ns. Homestead – asutuslain mukaisesti. Monen lähtijän tavoitteena oli ostaa palattua oma tila Amerikan tienesteillä.

Osa siirtolaisista ansaitsi hyvin ja lähetti rahaa perheelleen kotimaahan, osalla meni huonommin. Varsinkin perheettömällä oli vaikeaa, kieltä ei osattu, esiintyi masennusta ja jopa itsemurhia. Juopottelu oli yleinen tapa rentoutua raskaan työn jälkeen. Vaikka siirtolaisten kesken oli eripuraakin, saatiin yhteishengellä aikaan myös tuloksia: omat ”haalit” tanssipai-koiksi, osuustoimintaa ja muuta yhteistä tekemistä.

Ensimmäinen siirtolaispolvi

Entä sitten alussa mainittu, sittemmin kuolleeksi julistettu **Aleksi**? Sukumme ensimmäinen Amerikkaan lähtijä oli isoisäni **Anselmin** setä **Aleksi Joosepinpoika**, joka lähti Siirtolaisinstituutin tietojen mukaan 24-vuotiaana huhtikuussa 1899 Arcturus-laivalla USA:n Worchesteriin. Aleksi Joosepinpojan tiedot löytyvät New Yorkin Ellis Islandin tiedostoista: saapui New Yorkiin Glasgowsta, laiva Furnessia. Seuraava tieto löytyy Family Search –sivustojen kautta: **Alex Pekkala** on rekisteröity 12.9.1918 ensimmäisen maailmansodan palvelustietolomakkeeseen, kortti 1526, jossa hänestä ovat seuraavat tiedot: Ontonagon County, Michigan USA, puutyömies, osoite Greenwood Ltd Co, Ontonagon Ontario Michigan, ikä 42 vuotta. Ilmeisesti naimattomana miehenä sotaan lähteneelle Aleksille on lähiomaiseksi on merkitty Suomessa asuva veli **William**, eli isoisäni isä **Willehard**.

Aleksi iso-isosetä oli siten ensimmäistä Amerikkaan suurille järville muuttanutta siirtolaispolvea, joka taitavana puuseppänä oletettavasti työskenteli rakennustöissä. Tiedossa ei ole, minkälaisiin sotatoimiin hän osallistui ensimmäisessä maailmansodassa USA:n joukoissa, todennäköisesti kuitenkin muiden amerikkalaisten mukana Ranskan rintamalla. Miten Aleksille sodassa kävi - siitä tai muistakaan hänen vaiheistaan ei ole säilynyt tietoja nykypäiviin asti. Lopulta Aleksi julistettiin poissaolevana kuolleeksi ja poistettiin Kihniön kirkonkirjoista vuonna 1977.

1900-luvun alussa Kihniöstä ja Parkanosta lähti väkeä enemmänkin, Aleksin perässä lähti myös naapurin serkkupoika Anselmi Iisakinpoika (s. 1877), jolta jäivät Suomeen vaimo ja lapsi. Heidän kohdallaan tapahtui se tavallinen tarina, mies päätti jäädä Amerikkaan ja niinpä kotiin jääneestä puolisoista tuli avioeron myötä ns. ”Amerikan leski”. **Anselmi Iisakinpoika** avioitui sittemmin Amerikassa uudelleen, sai lapsia, mutta muisti myös Suomeen jäänyttä tytärtään lähettämällä ajalle tyypillisiä Amerikan paketteja. Paketeissa oli yleensä vaatteita ja muita tarve-esineitä, mutta kaikkein odotetuin herkku oli kuitenkin pyöreään peltipurkkiin pakattu Amerikan kahvi.

1920-luvun lähtijät

Suomalaisillekin on ollut tuttua, ettei heitä ole muuttajina aina ymmärretty tai kohdeltu hyvin. Amerikan siirtolaisuudessa tällainen jakso osui kansalaissodan jälkeiseen aikaan 1920 - 30-luvuille: ”Rikolliset, joutilaat ja vetelehtijät tulevat Amerikkaan, heiltä pitää panna luukut kiinni”. Myös Suomen sisällä 1940-luvun lopussa siirtokarjalaisiin suhtauduttiin paikoin nuivasti: ortodoksista uskontoa vierastettiin, osa oli tavoiltaan liian ”venäläisiä” ja osalle lohkotettiin maatila, mikä herätti kateutta. Kaikesta huolimatta yli 400 000 evakkoa saatiin asutettua.

Suvustamme toisen siirtolaispolven lähtijä oli isoisäni **Anselmi Willehardinpoika**, joka oli 1920-luvulla kahdesti Amerikassa. Siirtolaisuusinstituutin mukaan Anselmi lähti 25-vuotiaana elämänsä suureen seikkailuun toukokuun lopussa 1923 määränpäänsään Kanadan tukkityömaat. Arcturus-laiva lähti Hangosta Hulliin, josta junalla halki Englannin Li-

Kuva n. 1928 Mäkikylän Leppäsellä.

Vasemmalla Nelli Mustajärvi (o.s. Ruohomäki) ja poikansa Leo ja Veikko. Keskellä Aini Vierikko lapsineen. Oikealla Amanda Pekkala (o.s. Autio), edessä kasvattilapsi Vilma Ahonen, vas. tytär Martta (myöh. Kannonmaa).

verpooliin. Liverpoolista alkoi Atlantin ylitys Dominion -varustamon laivalla "Doric". Matka maksoi 3900 silloista markkaa. Hintaan sisältyivät ruoan lisäksi merimatkat sekä rautatiekuljetukset kotipaikkakunnalta Hankoon, junamatka Hull–Liverpool sekä junamatka Amerikan mantereen satamakaupungista määräpaikkakunnalle. Ennen laivaan astumista laivayhtiön lääkäri tarkisti myös matkustajien terveyden, jotta näitä ei palautettaisi laivayhtiön kustannuksella takaisin.

Anselmi onnistui keräämään rahat pieneen mökkiin, vaikka kotiin lähetetyt rahat osittain hupenivatkin veljien tarpeisiin. Pientila antoi niukan elannon, joten Anselmi lähti uudelleen matkaan keväällä 1927 samaisella Arcturus-laivalla. Amerikan mantereella alkoi kuitenkin vuoden 1929 pörssiromahduksen jälkeen suuri lama, joka vei ensimmäisenä työt siirtolaisilta. Anselmi palasikin kotiin syyskuussa 1930.

Anselmi oli siirtolaisena yhteensä kahdeksan vuotta ja työskenteli monen täältä lähteneen tavoin metsätyömailla. Viimeisellä matkalla Anselmi oli aikeissa jäädä pysyvästi Kanadaan, hän hankki sieltä jo siirtolaisille tarkoitetun asutustilankin "housmestettin", mutta vaimo ei suostunut lähtemään perässä. Niinpä Anselmi palasi takasin kihniöläiseksi pientilalliseksi. Sen verran ansiota kuitenkin kertyi, että tila saatiin vaihdettua hieman isommaksi valtion asutustilaksi. Joskus 60-luvulla kyselimme vaarilta, oppiko hän matkallaan englantia, johon vaari lausui näytteeksi "kiss my ass". Muistona nuoruuden matkoista vaarilla oli myös ranteeseen tatuoituna tyylikäs ankkurin kuva.

Amerikasta Neuvosto-Karjalaan

Yksi synkähkö luku amerikansuomalaisten historiassa on 1930-luvun alussa alkanut muutto Yhdysvalloista uutta Neuvostovaltiota rakentamaan. Suomalaisia muutti lähinnä Itä-Karjalassa sijainneille kolhooseille, joita olivat mm. "Säde" Aunuksessa, "Hiilisuo" Petroskoin lähellä ja "Vonganperä" Uhtualla. Suurin osa lähti työpaikan takia, osa toki aatteestakin ihanneyhdyskuntaa rakentamaan. Osalla oli mukana omaisuuttakin, valtaosa oli kuitenkin tavallisia työläisiä. Muuttajien kohtalo oli kova: suomalaissyntyisiä vainottiin ja heitä pidettiin epäilyttävinä, omaisuus takavarikoitiin kolhoosin käyttöön, leirimajoitus oli ankea, ihmisiä kuoli nälkään ja tauteihin ja osa teloitettiin ilman suurempaa syytä.

Verkosta löytyy useita surullisia kohtaloita, joista tässä kaksi: Kihniön Niskokselta kotoisin ollut **Vilho** s. 1905, lähti Kanadasta Venäjälle 1932. Hän asui Karjalan Kalevalan piiri Uhtualla ja oli ammatiltaan kirvesmies: "Vangittu 27.3.1938, tuomittu 21.9.1938 vakoilusta ja vastavallankumouksellisesta toiminnasta syytettynä kuolemaan, teloitettu ampumalla 1.10.1938 Vienen Kemissä. Rehabilitoitu 16.12.1958." Kannussuolle muuttaneesta **Eino**sta kerrotaan, että hän oli syntynyt 1904, muutti Kanadasta Venäjälle 1933. Eino oli ammatiltaan työmiehenä: "VKP(b):n jäsen. Vangittu 24.2.1938, tuomittu 12.4.1938 vakoilusta syytettynä kuolemaan, ammuttu 8.5.1938 Karhumäellä Sandarmohin te-

loituslanssilla. Rehabilitoitu 27.11.1959.”

Kihniöläinen **Armas** oli muuttanut 20-luvulla Amerikkaan teollisuustöihin, löysi sieltä viipurilaisen **Marttan** ja sai pojan. Vuoden 1929 laman jälkeen töitä ei juuri ollut, joten perhe lähti vuonna 1933 värvärien houkuttelemana Neuvostoliittoon, Laatokan Karjalaan. Armas ja Martta yrittivät heti Neuvostoliittoon päästyään ja tilanteen heille selvityä paluuta joko USA:han tai Suomeen, mutta se ei ollutkaan helppoa. Neuvosto-Karjalassa viisihenkiseksi kasvanut perhe pysyi mitenkuten leivän syrjässä. He onnistuivat lopulta neljän vuoden yrittämisen jälkeen pääsemään sukulaisten rahoittamina ja takaamina Suomeen.

Irja Hänninen on muistellut, että Suomeen pääsyä varten kerättiin pitkä lista sukulaisten nimiä tulijoiden maineen ja toimeentulon takaajiksi, mm. Irja nuorena teinityttöä oli yksi takaajista. Suomen valtio ei halunnut köyhiä paluumuuttajia tai mahdollisia kommunisteja ristikseen. Karjalasta muuttaneita pidettiin silmällä ja osin internointiin sotavuosina.

1950 – 60 -lukujen lähtijät

Toisen maailmansodan jälkeen 1950 - 60 luvuilla lähtenyt siirtolaispolvi eli ”viimeisen paatin” siirtolaiset kuten heitä kutsuttiin, hankkivat useimmiten toimeentulonsa rakentamisesta. Osa toimi alan yrittäjinä. Noin 20 % heistä palasi Suomeen, osa tyhjätaskuina.

Toisen maailmansodan jälkeinen aika oli Suomessa ajoittain poliittisesti epävakaa. Kihniön Nerkoolla sahayrityksen johdossa toimi Pohjanmaalta kotoisin ollut **Aarne Kytölä**, joka kertoi oman perheensä tarinan seuraavasti: Aarnen mukaan kommunismi lisääntyi 50-luvun puolivälissä niin, että hän ajatteli, ettei jää katsomaan miten pohjalaispojan perheen käy. Tiedot itäisen naapurimaan oloista ja elosta olivat kauhistuttavia. Kevään suurlakko aiheutti epävarmuutta ja pelkoa. Niinpä Aarne myi huutokaupalla perheensä omaisuuden ja suuntasi vuonna 1956 Kanadaan, omien sanojensa mukaan turvaan kommunismilta. Aarne työskenteli ensin metsätoissa, vaikka ”karhu välillä katseli kotimme ikkunasta sisälle”, sittemmin rakennusalan pienyrittäjänä Montrealissa. Hän asui välillä **Mirja**-vaimoineen Suomessakin, muttei enää löytänyt paikkaansa muuttuneissa oloissa. Aarne ja Mirja palasivat takaisin Kanadaan poikiensa luokse ja Aarne jatkoi töitä ”karpentterina ja händimäninä”

Yksi synkähkö luku amerikkasuomalaisten historiassa on 1930-luvun alussa alkanut muutto Yhdysvalloista uutta Neuvostovaltiota rakentamaan.

kuolemaansa saakka.

Omasta suvustani kolmannen polven lähtijöitä oli isoisäni **Eino**-veljen tytär **Tarja**, joka oli juuri noita viimeisen paatin lähtijöitä. Tarja asui perheineen Helsingissä 1960-luvun lopussa, mutta lähti Kanadaan leveämmän leivän ääreen houkutteli, vaikka töitä rakennuksilla olikin tarjolla. Perhe jäi lopullisesti Kanadaan. Jälkipolvilta ovat sittemmin suomen kielen taito ja yhteydet entiseen kotimaahan haalistuneet.

Nykympolven Amerikan-siirtolaisia

Neljännestä sukupolvesta lähti Amerikkaan **Tapani**-veljeni eli Anselmi-vaarin pojanpoika. Nykymaailmassa suurimpia syitä Amerikkaan lähtöön ovat aika vaihto-oppilaana, muu opiskelu ja työkokemuksen hankinta. Tapanin ensimmäinen työpaikka Amerikan mantereella oli 1980-luvun alussa opiskeluun liittyvä työharjoittelupaikka suurella sahalaitoksella. Valmistumisen ja muutaman vuoden Suomessa asumisen jälkeen houkutteleva työtarjous vei miehen sille tielleen ja kotimaa vaihtui lopulta pysyvästi.

Nykyajan Amerikkaan lähtijät ovat useimmiten korkeasti koulutettuja ammattilaisia, jotka lähtevät työkomennukselle tai muutoin luovat kansainvälistä uraa. Tietotekniikan hautomona Yhdysvaltain Piilaakso on tuttu monelle suomalaisellekin osajalle. Onpa eräs parkanolaissyntyinen siirtynyt juuri viime vuonna Microsoftin huippujohtajaksi kansainvälisestikin arvioiden merkittävään asemaan. Hän edustaa ehkä vuosisadan alun köyhyyttä pakenevaan ”tavalliseen väkeen” nähden sitä huikeaa elintasoharppausta, jonka Suomi hiukan yli sadassa vuodessa saavutti.

Runo Hiljalle

(88-vuotispäivänä)

Kyläsuutari Hilja Mäkinen kotiverstaassaan
Kuva: Leenä Perälä

Liekö se kesäinen sunnuntai,
kun Anna-äiti pienen tyttösen sai.
Oli ilo taivaassa—sekä äidillä että isällä,
myös kaikilla lapsilla kodin sisällä.

Syntyi lapsonen taivaan, tähän
maiseen vaivaan.
Nimekseen Hilja tyttö sai,
oli nimensä vertainen hän kai,
Jo seitsenvuotisina tienaamaan,
lähti omaa leipää hän hankkimaan.

Vaikka leipä ei aina ollutkaan leveä,
oli tytön askel silti niin keveä.
Aina kuitenkin riitti leipää ja työtä,
oli Taivaan siunaus hänellä myötä.

Vähitellen Hilja neidoksi varttui,
hän kasvoi ja ikää harteille karttui.
Oma ammatti alkoi hahmottua,
kun pieksuja alkoi muodostua.

Sai niitä jalkoihinsa lapsi ja kummi,
isä, äiti, vaari sekä myös mummi.
Kiersi talosta taloon tuo tyttö-rukka,
ksokaan matkalla tavoittanut hukka.

Hän ahkerasti ompeli sekä nauloi,
työn lomassa Siionin laulun lauloi.
Näin suulla Taivaan Isää kiitti,
kun kengän osia yhteen liitti.

Oli löytynyt äiti päältä maan,
joka hellästi hoiteli lapsosiaan.

Sai heikkoutta hänelle valitella,
sai synnynpäästön korvin kuulla.
”Usko, lapseni, synnit anteeksi,
ne ei taivaassa tule kanteeksi.”
Näin löytyi lapselle koti uusi,
ja usein hän Taivaan Isälle huusi:
”Pidä aina minut lapsena taivahan,
älä anna mun sortua maailmaan.”
On vuosien varrella Siionissa,
Hilja usein ollut palveluksissa.

Hän suurena apuna ollut on siellä,
monen ystävän tukena taivaantiellä.
Hän lapsiamme neuvo, toruu ja kiittää,
varmaan meidät kaikki rukouksiinsa liittää.

On mielessä halpunut kaikki muu,
uskonkulta vain selvemmin kirkastuu.
Me tahdomme lausua kiitokset,
ja parhaat onnentoivotukset.

Tänä merkkipäivänä sinua muistamme,
sinusta Taivaan Isää kiitämme.
Me toivomme aina kaikkea hyvää,
pyydämme ett’ kylvämäsi siemen itää.
Me muistamme vielä silloinkin Hiljaa,
kun tuoni on niittänyt kallista viljaa.

Lea Rintala

Seinäpiirtäjä

Minä olin pienenä kiltti lapsi. Sellainen, joka totteli vanhempiaan, osasi niitata ja puhutella kauniisti vieraita ihmisiä. Tosin minä yhden kerran kirosin oikein ärräpään, kun kelkka juuttui katajaan. Isoveli kanteli isälle ja minä sain selkääni, enkä ole sen koommin sitä sanaa käyttänyt.

Minä olin lapsi, joka tiesin, mikä oli luvallista ja mikä ei. Yleensä. Minä tiesin, ettei seiiniin saanut piirrellä. Tapetin kuvioita ei saanut värittää omilla puuvärikynillä, vaikka miten olisi tehnyt mieli. Ja kosmoskynän kanssa piti olla varovainen, koska sen jälkeä ei voinut pyyhkiä pois edes pyyhekumilla.

Mutta ensimmäisellä luokalla koulussa tapahtui asia, joka ei kerta kaikkiaan mahtunut minun ymmärrykseeni. Antakaas, kun kerron.

Luokkatoverinani oli **Heli**. Olin vähän kateellinen Helille, koska hänellä riippui kodin avain kaulassa nauhassa. Minulla ei ollut koskaan ollut omaa avainta! Ehei, meillä oli aina äiti kotona, tai jos hän joskus harvoin joutui olemaan poissa kun palasin kotiin, tiesin avaimen löytyvän kuistin nurkasta penkin alta naulasta riippumasta.

Mutta Helillä siis oli avain. Ja kerran välitunnilla me seisoskelimme koulun tiiliseinän vieressä, eikä ollut oikein mitään tekemistä. Heli riiputti avainta

sormissaan, ja tuli siinä vetäisseeksi avaimella tiileen. Siihen jäi jälki.

Hämmästyksestä tointuminen kesti hetken aikaa. Miten tämä oli mahdollista? Ei ollut kynää, mutta silti voi piirtää? Me innostuimme aivan valtavasti! Vuoron perään käytimme avainta kynänä, ja piirtelimme ja kirjoittelimme oppimiamme kirjaimia koulun tiiliseinään!

Muistan edelleen elävästi sen haltioitumisen tunteen, sen huikean oivalluksen riemun, ettei kynä ollutkaan ainoa väline, jolla voi piirtää, vaan sen voi tehdä myös niinkin merkkillisellä välineellä kuin avaimella! Ei tarvinnut raaputtaa, sen kun vain käytteli avainta kuin kynää konsanaan.

Kunnes joku meni kertomaan opettajalle, ja me opimme tietämään, ettei niin olisi saanut tehdä. Muistan yhä, miten itkien yritin selittää opettajalle tuon hämmästyttävän keksinnön tuomia ulottuvuuksia uusiin maailmoihin, mutta palkkioksi sain vain jälki-istuntoa. Se tuntui niin, niin epäoikeudenmukaiselta.

Ja niin se pieni kiltti tyttö oppi tietämään taas yhden kielletyn asian. Hän oppi myös sen, etteivät kaikki hienot keksinnöt olleetkaan käyttökelpoisia. Ja että elämän pettymyksiä ei aina voi ennustaa.

Hän oppi myös sen, etteivät kaikki hienot keksinnöt olleetkaan käyttökelpoisia. Ja että elämän pettymyksiä ei aina voi ennustaa.

Aila

Paras joululaulu?

Jouluyö, juhlayö

Paras jouluruoka?

Kinkku ja lipeäkala

Onko suunnitelmia jouluksi?

Ei oikeastaan, tytär tulee katsomaan

Paras joulumuisto?

4-vuotiaana Jalasjärvellä, kun menitiin joulukirkkoon hevosella, nimenomaan se matka.

Rakkain joululahja?

Kun olin lapsi ja äiti teki nisu-ukon ja sai syödä sitä paljon

Terttu ja Kalervo Kuivaston albumista

Terttu (o.s. Viita) ja Kalervo Kuivasto ovat kumpikin syntyneet 1920-luvulla Kuivasjärvellä. He asuvat edelleen perustamallaan tilalla, joka sijaitsee molempien syntymäkotien lähellä.

Parkanon Osuusliike
Parkanon Kirkonkylässä

Kuivasjärven kansankoulu 1906

Viidan talo, rakentanut Herman Viita
nykyisten Kuivastontien ja
Korpitien risteyksessä Kuivaskylässä.
Verannalla Iivar Viita ja lapsia.

Nummisen talo sijaitsi Parkanon kirkon lähellä, nykyisen kirkkokadun varrella.

Nuoria Mettälänkylästä:
Istumassa vasemmalla Hilja Mettälä, -, Linnea Viita, Iisak Ponsiluoma, Juho Arola, iida Viita, Lempi Alamettälä, Juho Viita, -. Seisomassa vasemmalla Svante Viita, Toivo Arola, -, 9. vasemmalta seisomassa Arvo Kuivas- to, -, Santra Ojala, Kaarlo Jokinen, Viivi Kuivasto.

Rippikoulukuva noin 1920. Ku- vassa kanttori Hella oikeassa reunassa ja rovasti Lönnmark vasemmalla istumassa.

Taustalla Olga ja Paavo Kui- vaston talo, joka on rakennettu 1920-luvun puolivälissä.

Edessä istuvat Aliina ja Verner Lehtonen. Keskellä vasemmalta: Hilma Sirola, Senja Kanto, istumassa Samppa Kanto, Antton ja Maria Kuivasto.

Takana vasemmalta: Hilma Viita, Viivi ja Kaarlo Jokinen.

Anton ja Maria Kuivasto

Oikealla Anton Kuivasto Kuivaskylästä s. 1870. Hän matkusti Amerikkaan kahdeksi työrupeamaksi. Ensin vuonna 1906 ja toisen kerran vuonna 1910.

Serkukset savusaunassa

Tyytyväinen ilme näkyi 4 kuukauden ikäisen Minea Rintalan kasvoilla, kun hän köllötteli ensimmäistä kertaa savusaunan lempeissä löylyissä lokakuussa.

Pellavapyyhkeeseen kääritty pienokainen saunotteli yhdessä serkkujensa kanssa. Saunakavereina kuvauksen ajan olivat 4-vuotias Jemina Pihlajamäki, 9-vuotias Valtteri Evikoski, 5-vuotias Casper Evikoski sekä 7-vuotiaat Viljami Evikoski ja Joona Pihlajamäki.

Väiski on varsinainen saunakissa. Ainakin savusaunassa se viihtyy.

Koulumuistoja

Marja Laatu

Aloitin kouluni Parkanon kirkonkylän alakoulussa syksyllä 1951. En muista ensimmäisestä koulupäivästäni mitään. Saattoikohan minua kukaan? Kuka ties menin ypöyksin. Äitini ei olisi kauppakiireiltään ehtinyt minua viemään. Isäni olisi voinut kuskata Fordillaan, mutta muistikuvaa minulla ei sellaisesta ole. Jotain erityistä siihen päivään on varmasti liittynyt? Pitäisihän tuollaisen elämänmuutoksen olla aktiivisessa muistissa. Vaan eipä ole!

Ensimmäisen luokan opettajani oli **Elsa Veijalainen**, ikäneito tai vanhapiika, kuulin sanottavan. Hän oli ankara ja vaativa, pelottavakin lapsen mielestä. Muistan hänet mieleltään ailahtelevana, joskus epäoikeudenmukaisenakin. Jostain kumman syystä sukeuduin hänen suosioonsa. Hän käytti minua apunaan kurinpidollisissa tehtävissä. Hänellä oli tapana määrätä häiriköivä oppilas seisomaan nurkkaan, katse seinään päin. Kun pojat eivät totelleet, hän määräsi minut nurkkavahdiksi. En todellakaan olisi halunnut moista kunniaa. Koulukuvissakin törötän korokkeella hänen vieressään osoittaen karttakepilä helmitaulua. Olisin varmaankin ollut otollinen koulukiusaamisen kohde. En tullut kiusatuksi, vaan koulutoverini äänestivät minut hymytaulun saajaksi. Olin heidän mielestään luokan sosiaalisin tyyppi.

Alakoulun kolmannella ja neljännellä luokalla opettajanani toimi **Helvi Kiviniemi**. Hänen puolisonsa **Martti** oli koulun rehtori. He molemmat olivat arvostettuja opettajia. Helvistä jäi minulle taitavan

ja lempeän opettajan muisto. Kaiken lisäksi hän oli nuorelle tytölle hyvä naisen malli, kaunis ja tyylikäs rouva. Sellaisena olen hänet nähnyt vielä nykyäänkin.

Siirryttyäni keskikouluun ruotsin kielen opettajani oli **Pirkko Rytälä**. Hän oli pieni, pippurinen opettaja. Muistiini on piirtynyt hänen olemuksensa koulumatkoilta. Tien viertä kootteli korkkareissaan tomera myllärin rouva. Hänen tunneillaan ei tapahtunut minkäänlaista häiriköintiä.

Omalta kohdaltani muistan ruotsin kielen tunneilta henkilökohtaisen ongelmani, ärrävian. Jo aikaisemmin lapsuudessa isäni oli luvannut melko mukavan rahakorvauksen, jos opettelisin ääntämään tuon pahuksen kirjaimen oikein. Muistan, kuinka kiersin Varikon piikkilanka-aidan ympärystä ja täristelin ärrää. Ei onnistunut.

Vasta ruotsin kielen opettajani sai aikaan oppimisen. Olisi ollut ilkeää joutua naurunalaiseksi tunneilla, sillä ruotsin kielessä esiintyi paljon r-kirjaimia. Keskikoulussa koin epämiellyttävänä, kun minua pompoteltiin luokkaryhmästä toiseen. Rehtori **Uotila** esitti perusteluksi koulumatkani pituuden tai lyhyden, miten milloinkin. Matka oli koko ajan sama 3 km. Minun oli jatkuvasti sopeuduttava uusiin luokkatovereihin ja heidän minuun.

Onnekseni löysin aina kavereita. Parhaina ystävinäni muistan **Roihan Riittan**, **Ruhan Marittan** ja **Rintalan Paulan**. He olivat hienostuneemmista kodeista kuin minä. Muistelen varsinkin Riittan äitiä

Ruut Roihaa lämpimänä ja turvallisena aikuisena myös minulle. Ruhalan Marittan koti oli puolestaan kuin sen ajan ”kauniissa ja rohkeissa”, kadehditta-

Keskikoulussa ei ollut kouluruokailua, joten oppilailla oli omat eväät.
Miten mahtavana muistan äidin tekemät metwurstivoileivät ja maitopullon.”

van ylellinen, mutta siitä huolimatta kodikas. Paulan kotona en paljoakaan käynyt, mutta meillä oli yhteistä koulumatkaa kuljettavana.

Se yhdisti meitä ystäväystymään paremmin. Hyvästä ystävästä sain pitää myös **Kyrönviidan Irmaa**.

Hänen luonaan Lamminkoskella vietin jopa muutamia viikonloppuja. Pyöräilimme kylän raitteja ja

olimme puhuvinamme ruotsia, vaikka emme sitä juurikaan osanneet. Halusimme kyläläisten kuvittelevan, että Irmalla oli ulkomaalainen vieras.

Karkasimme salaa myös Erkalaan tansseja seuraamaan. Vähän kyllä pelkäsin siellä, koska ulko-oviakaan ei suljettu edes öisin. Surullista, kun Irman kohtalona oli sairastua ja menehtyä vaikeaan sairauteen keski-ikäisenä.

Keskikoulussa ei ollut kouluruokailua, joten oppilailla oli omat eväät. Miten mahtavana muistan äidin tekemät metwurstivoileivät ja maitopullon. Äiti oli kauppias, joten makkarasiivut oli leikattu ainakin sentin paksuisiksi. Joskus oli mukana vielä jotain hedelmääkin, appelsiinia useimmiten.

Nälkäiseen suuhun upposivat kaikki pikimmiten. Jos oli rahaa, kotimatalla oli hienoa käydä ostamassa hilloa tursuvat, lämpimät munkkipossut Janakan alakerrasta.

Keskikoulun jälkeen minulla oli mahdollisuus siirtyä lukioon. Vanhempani kustansivat opintoni vaatimattomista tuloistaan. Muistaakseni lukiossa oli lukukausimaksu ja oppikirjojen ostovoite. Jos oli todella köyhästä perheestä, oli mahdollisuus anoa rahaa mm. vaatteiden tai jalkineiden hankintaan. Talvisin lämpimät varusteet olivat todella tarpeen, sillä matkat kuljettiin pääasiassa jalkaisin. Joskus aamuisin hyppäsin hevosreen jalkasille. Sain ilmaista kyytiä lapsiystävällisten isäntien reen takana. Joskus harvoin äiti antoi rahan, että saatoin pysäyttää linja-auton, ”porilaisen” ja hypätä lämpimään kyytiin kirkonkylälle saakka. Siitä oli enää pieni matka koululle.

Lukion ajoilta mieleeni muistuu useampikin opettaja. Biologiaa opetti **Toini Vainio**. Hän oli naimaton, keski-ikäinen nainen.. Nuttura tiukkana hän

johdatti meitä ymmärtämään luonnontieteen saloja. Hän järjesti luontokerhoja ja aamuisia lintubongausretkiä vapaaehtoisille. Itse en niihin osallistunut. Hän suosi niitä, jotka kulkivat innostuneina noissa tapahtumissa, toisin sanoen hän oli mielestäni puoluellinen opettaja. Sain kokeissa hyviä arvosanoja, joiden vuoksi hän tokaisi minulle kaikkien kuullen: ”Älä luule, että saat hyvän numeron, jos onnistut vain kokeissa, mutta muuten olet passiivinen”. Hän

hyppyytti minua kotonaan eri syistä, esim. kasviluettelointia hyväksi käyttäen. Hän oli sitä mieltä, etten ollut itse kuivattanut kerättäväksi määrättyjä kasveja. Lopulta kieltäydyin menemästä hänen kotiinsa passiivisuuttani parantelemaan.

Toinen mieleeni tarrautunut opettaja oli **Marjatta Alavuo**. Häinkin oli naimaton kuten Vainio. He kävelivät käsi kädessä koulumatkat. Me oppilaat tietenkin ihmettelimme ja pyrskimme heitä seurattessamme. En ollut mikään historian opettajankaan lempilapsi. Kuten biologiassakin, menestyin vain kokeissa. Lopulta abivuoden tenteissä en enää jaksanut perehtyä historian tapahtumiin kyllin hyvin ja reputin tentin. Opettaja määräsi minut uusintaan, mutta uupuneena kieltäydyin ja tokaisin, että ehkäpä niilläkin tiedoilla päästötodistukseen jonkinlaisen numeron saisin. Hän uhkasi alentaa numeroani roimasti. Niin hän tekikin.

Lukioaikana luokkamme tiivistyi. Kukaan ei keskeyttänyt opintojaan, vain muutama luokalleen jäänyt oppilas tunkeutui ryhmäämme. Hyvin hekin mielestäni solahtivat mukaamme.

Opettajia oli monenlaisia. Osa heistä omasi hyvän auktoriteetin ja sai aikaiseksi opiskelurauhan hetiluokkaan astuttuaan. Tällaisina muistan esimerkiksi matematiikan opettajamme **Helvi Kaupin**, saksan kielen lehtorin **Taimi Suomelan** ja äidinkielen opettajan, rehtori **Yrjö Uotilan**. Heistä on edelleen joukossamme Parkanossa asuva, ikinuorekas Taimi Suomela. Muutama naisopettaja joutui sietämään

poikien konnankoukkuja, liukkaita banaanikuoria lattialla, piikkinastoja tuolillaan ja herjaavia liitupiirroksia taululla. Ruotsin kielen opettajanamme toimi pulskanpuoleinen, kookas ja joskus vähäsen epäsiististi pukeutunut Elsa Uotila. Hänen mekostaan pojat arvuittelivat viikon ruokalistaa äänekäästi. Tämän rehevän naisen puoliso oli pienikokoinen, kalju herrasmies, rehtori Yrjö. Miten usein Elsa lähtikään hakemaan pikkugentlemaniaan opetusrauhan pelastajaksi!

Lukion aikana seurustelin jo julkisesti nykyisen mieheni kanssa. Uskonnon lehtorini **Toini Härmä** oli hänkin naimaton. Etiikan tunneilla hän korosti ponnekkaasti seksuaalisuuden suuntaamista inhimilliseen toimintaan. Niin hänkin oli kertomansa mukaan tehnyt toimittuaan lähetystyöntekijänä Afrikan Ambomaalla. Kun hän sai selville seurusteluni, koko hänen aggressionsa tuntui hyökkäävän päälleni. Hän arvosteli luokassa ulkonäköäni, pukeutumistani ja varsinkin takuksi tupeerattua kuontaloani, jonka talvipakkasellakin suojasin vain sifonkihuvilla. Muutaman kerran hän riuhtoi huivin päästäni ja yritti suoristaa hiukseni. Sehän ei tietenkään onnistunut, niin hyvin tömäkkä hiuslakka kuorrutti pöyhkeyttä. En ole häntä pahalla muistanut. Ehkä hän omantuntonsa mukaisesti yritti suojella minua?

Heti lukiosta päästyäni avioiduin ja sain seuraavana kesänä pikkuisen pojan. Tiesin opettajani sairastavan malariaa ja olevan silloin hoidettavana Parkanon kunnansairaалassa. Menin vauvani kanssa tervehtimään häntä. Taisimme sillä hetkellä saada molemminpuolisen armahduksen menneisyydestä.

”Muistan poikien harmistuneet katseet, kun rehtori kutsui minut ensimmäisenä lakitettavaksi, ja luovutti eläinlääkärin lahjoittaman stipendin parhaiten matematiikassa selviytyneelle oppilaalle.

Keväällä 1963 kirjoitimme ylioppilaiksi. Muistan poikien harmistuneet katseet, kun rehtori kutsui minut ensimmäisenä lakitettavaksi, ja luovutti eläinlääkärin lahjoittaman stipendin parhaiten matematiikassa selviytyneelle oppilaalle. Astelin omatekoisessa jakkupuvussani vastaanottamaan ylioppilastodistuksen ja stipendin. Muistan isäni tyytyväisen ilmeen, kun eräs vanhemmista kailotti suureen ääneen, että ”on se mukava, kun joskus köyhänkin lapsi menestyy”.

Kasvoilleni ilmestyy Hangon keksin ilme noita aikoja muistellessani. Oli hienoa olla lapsi ja nuori juuri 50- ja 60 -luvuilla!

Hyvää ja rauhaisaa Joulua toivottaen
Marja Laatu

Opettajana Kihniössä

Terttu Hellgrén

Valmistuttuani Heinolan opettajaseminaarista olin ystäväni ja opiskelukaverini **Sylvi Rauhalan** kanssa etsinyt paikkakuntaa, jonne voisimme hakea yhdessä. Silloin oli paljon paikkoja avoinna, mutta ei niinkään samaan kouluun. Kihniössä oli kaksi naisopettajan paikkaa avoinna. Haimme ja pääsimmekin tänne.

Ennen koulun alkua sovimme Kihniön kirkonkylän opettaja **Väinö Antilan** kanssa tulevamme tutustumaan kouluun, asumiseen ja Kihniöön muutenkin. Tiesimme edeltäpäin Kihniön rautatieaseman olevan aika kaukana kirkonkylästä, joten meidän piti suunnitella matkamme niin, että pääsisimme asemalta Kihniön kirkonkylään. Se oli helpompi suunnitella kuin toteuttaa, sillä linja-auto lähti Kihniön asemalta puoli kahdeksan aamulla. Meidän ei auttanut muu kuin lähteä yöllä ajamaan polkupyörillä Haapamäen rautatieasemalle, jossa nousisimme junaan. Minun pyörämatkani oli noin 20 kilometriä ja kotikunta Keuruun tiet olivat mäkiä ja mutkaisia hiekkateitä.

Emme tienneet Kihniöstä mitään, joten arvelimme kirkon olevan hyvä maamerkki. Kun kirkko alkoi näkyä, sanoimmekin kuskille, että jäämme seuraavan isomman talon kohdalla pois. No, siinähan luki kiemuraisilla kirjaimilla Museo.

Meidän oli käveltävä koko kirkonkylän halki. Näimme erään talon seinällä kahvilan kyltin ja poikkesimme sinne juomaan aamukahvit ja samalla kysymään, missä koulurakennus sijaitsee.

Koulu olikin tien toisella puolella. Olimme sopineet tapaamisen opettaja Väinö Antilan kanssa. Mennessämme koululle siellä meitä odoteltiinkin kahvien ja voileipien kanssa. Ei siinä mitään, kelpasivat aamukahvit uudestaan.

Pankinjohtaja, koulun johtokunnan puheenjohtaja **J.V. Lahti** haettiin naapuritalosta kahveille. Lahti sanoikin meille tervetulopuheessaan ”olkaa

ny pitemmän aikaa kuin opettaja **Ertamaa**. Hän oli vain 38 vuotta”.

Tutustumispäivän illalla lähdimme takaisin kotiin ja palasimme Kihniöön takaisin koulun alkuun mennessä.

Asuminen järjestyi koulurakennuksen yläkerrassa. Siellä oli asunto, jossa oli kaksi kamaria ja keittiö. Asunnossamme oli pystykuorimuurit molemmissa huoneissa ja puuhella keittiössä. Viemäri oli jo vedetty yläkertaan, mutta puhdasta vettä ei ollut vielä vedetty ylös. Parin vuoden jälkeen vesikin saatiin.

Opettajan elämää

Terttu Jokisen ensimmäinen koulupäivä alkoi päiväkirjamerkintöjen mukaan 27. elokuuta 1954 klo 9.00. Edellisenä päivänä on merkitty päiväkirjaan oppilaiden sisäänkirjoitus, josta opettajan työpäivät alkoivat asiaan kuuluvilla järjestelyillä ja aine- ja oilla. Lukujärjestyksen teko kuului tehtäviin. Koulutunnit alkoivat klo 9.00 aamulla ja pisimmät päivät kestivät klo 15.00 ja lauantaisinkin oli klo 9 – 14 koulua.

Kirkonkylän koulussa oli alkaessa viisi opettajaa ja luokat jaettiin. Väinö Antila otti seitsemännen luokan, **Sylvi Rauhala** sai opetettavakseen luokat 3 – 4, **Kaisa Westman** ja **Irja Yliaho** luokat 1 – 2, minulle tuli siten 5 – 6 luokka. Luokkia vaihdeltiin kuitenkin.

Luokat olivat silloinkin vielä aika suuria, pahimmillaan luokkakoko saattoi olla jopa 40 oppilasta. Siinä järjestyksen pito oli hankalampaa. Lapset alkuunsa kokeilikin, kun tuli nuori parikymppinen opettaja, että miten hän saa kurin ylläpidettyä.

Oppitunnit piti valmistella etukäteen ja oli esimerkiksi otettava huomioon, että toiset oli nopeita tekemään tehtäviä ja olivat jo saaneet valmiiksi, kun toiset eivät olleet kunnolla päässeet alkuunkaan. Silloin piti olla varalla aina lisätehtäviä.

Ostimme polkupyörät ja niillä me Sylvin kanssa kuljimme tutustumassa Kihniöön. Saimme ystäviä ja kävimme kyläilemässä.

Lomat päätettiin koulukohtaisesti. Nykyisen syysloman nimenä oli silloin perunankaivuloma. Isommilla oppilailla 6 – 7 luokilla loma oli viikonmittai-

nen ja kaikilla muilla perjantai ja lauantai oli lomaa.

Poissaoloja kertyi monille oppilaille runsaasti. Yritin kerran kannella koululautakunnalle, että muuan poika on ollut liian paljon poissa, mutta koulun johtokunnan puheenjohtaja sanoi, että poika on hyvässä opissa isällään.

”Kaikenlaista tapahtui välitunneilla. Alkujaanhan ei ollut mitään välituntivalvontaa, ikkunoista kyllä seurattiin mitä pihalla tapahtuu. Kerran Kaisa Westman ihmetteli, että mitenkö teidän jalat ovat tuon näköiset: Koulun takana kasvoi vadelmapensaita ja pikkuisemmat ottivat niistä vitsoja ja ruimivat toisiaan jalkoihin, lapset sanoivat: ettei oltu kielletty sitä tekemästä. Opettaja taas sanoi, ettei hän voinut millään tietää, että te teette sellaista toisillenne ja että olisi pitänyt osata kieltää.

Opettajanhuonetta ei niihin aikoihin vielä ollut. Keittola oli hyvä kokoontumispaikka, puuhellalla oli **Mäkelän Taimilla** usein kahvia pannussa. Taimi Mäkelä hoiti yksin koulun ruoanlaiton, siivouksen ja lämmityksen. Isommat tytöt olivat tiskiäpuna. Alkuunsa oli vain keittoruokaa sekä puuroja ja velliä, niitä varten oli emalikulhot. Kun saatiin hankittua ruokailuvälineitä lisää, alkoi olla myös perunaa ja kastiketta.

Juhlia pidettiin. Koulun päättäjäiset keväällä ja niitä ennen järjestettiin toukokuussa toinen suuri

juhla, nimittäin äitienpäiväjuhla.

Kaikki ohjelmasta tarjottaviin oli opettajien kontolla. Kaupoista piti pyytää tarvikkeita. Itse leivottiin ja paistettiin pullat kahvin kanssa tarjottavaksi. Äideille askarreltiin kukat. Vieraita saattoi olla satakunta, lapset esittivät ohjelmaa ja pappi piti juhlapuheen”.

Kevätjuhlan yhteydessä pidettiin tehdyistä koulukäsitöistä näyttely. Kaikki koululla vuoden aikana tehdyt käsityöt, kudotut tumputkin, luovutettiin lapsille vasta kevätkuullassa.

”Harvinaisempia tapauksia koululaisille olivat retket. Polkupyörillä tehtiin monet kotiseuturetket. Kävimme Aitonevalla ja Pyhäniemessä. Isommille koululaisille järjestettiin yöretkiäkin esim. Helsinkiin. Yöpyminen yleensä järjestyi jonkun koulun urheilusalissa, patjat vain lattialle levitettiin. Opettaja **Kaarlo Toimi** oli loistava matkanjohtaja ja selostaja pitkällä linja-automatkoilla.

Kirkonkylänkoululla olin pitkän työrupeaman, josta muutin viimeisiksi vuosiksi Niskoksen- kouluun 3 – 4 luokan opettajaksi, lopuksi opetin 1 – 2 luokkaa.

Monta opettajakollegaa on vuosien mittaan ollut. Sylvi Rauhalan kanssa kaikkein pisin yhteinen työaika.

Opettajan toimi kesti minulla kaiken kaikkiaan 39 vuotta. Jäi pikkusta vaille 40 vuotta, kun syksyllä olin aloittanut, niin kevätlukukaudella tuli eläkeikä vastaan.

Koulu on päättynyt ja lapset ovat juhla-asuissa. 1956

Koulun oppilaat lukuvuonna 1950-1951 opettajineen. Oikealla yläluokkien opettaja Eeva Judén ja vasemmalla alaluokkien opettaja Kaarina Salmi.

Opin taival alkoi Mäkikylän koulussa

Ossi Äijälä

Aloitin koulun Kihniön Mäkikylän kansakoulussa syksyllä 1947, koska olen syntynyt vuonna 1940. Koulu oli uusi upea, kun se oli valmistunut kolme vuotta aikaisemmin. Koulu oli suunniteltu 2-opettajaiseksi, koska siihen oli suunniteltu kaksi luokkahuonetta ja luokkien lisäksi ensimmäisessä kerroksessa oli tilava eteishalli ja tilava keittola.

Sinä syksynä, kun aloitin kouluun tuli niin paljon oppilaita, että jouduttiin perustamaan kolmas luokkahuone. Se perustettiin eteishalliin. Siihen luokkahuoneeseen sijoitettiin ensimmäinen ja toinen luokka.

Opettajaksi kutsuttiin **Helvi Therman**. Johtajaopettajana toimi silloin vielä pitkäaikainen opettaja **Aili Rinne-Vesterinen**. Seuraavina vuosina opettajat vaihtuivat vuosittain. Vuoden, parin kuluttua koulu palasi 2-opettajaiseksi, kun osa oppilaista siirtyi vastavalmistuneeseen Etelä-Nerkoon kouluun. Oppilasmäärä laski noin 75:stä 50:een oppilaaseen.

Vuoden 1950 syksyllä yläluokkien opettajaksi tuli nuori opettajatar **Eeva Judén** ja alaluokkien opettajana toimi **Kaarina Sulasalmi**. Eeva Judén toimi pitkään koulun johtajaopettajana. Hän avioitui paikallisen nuoren miehen kanssa ja nimi muuttui Judén-Hautamäeksi. Hän toimi koulun opettajana vuoteen 1970, jolloin koulun toiminta loppui. Siihen aikaan oppilaat osallistuivat erilaisiin talkootöihin, toisin kuin tänä päivänä. Koulun oppilaat olivat noukkimassa perunoita perunannostoaikaan maatilojen pelloilla koulun vuoden tarpeisiin. Perunat

kuljetettiin koulun kellariin.

Puolukka-aikaan koulun oppilaat lähtivät opettajien johdolla poimimaan puolukat tulevan talven varalle koulun keittolaan. Koulun keittäjä-vahtimestarina toimi silloin äidillinen **Signe Leppänen**.

Vahtimestari lämmitti silloin myös luokkahuoneet. Luokissa oli perinteiset puulämmitteiset uunit. Oppilaat autoivat myös puiden kantamisessa luokkahuoneisiin. Mielenkiintoista oli myös se, kun koulun tontille istutettiin kuusiaita kylätien puoleiselle sivustalle. Oppilaat kantoivat kuusentaimet läheisen Vähä-Peltomäen talon metsästä ja istutettiin ne aikuisten opastuksella riviin tontin reunaan. Kuuset ovat ikäisiäni, koska ne istutettiin 1940-luvun lopulla.

Minulla oli koulumatka 5,5 kilometriä, koska kotimme sijaitsi kahden koulun välimaastossa asemanseudulla. Koulumatka kuljettiin kävellen kesäaikaan ja talvella suksilla. Olinkin usein ”koulukortteerissa” tätini perheen luona Ainolassa, kun he asuivat puolen kilometrin päässä koulusta.

Kouluajasta on mukavat muistot. Saimme hyvät opit elämään. Kävin kansakoulun loppuun ja suuntasin kaupalliselle alalle täydentäen opintoja kauppooppilaitoksessa. Toimin työelämässä lähes 50 vuotta. Viimeiset 20 vuotta yrittäjänä.

Vuoden vanhempi sisareni jatkoi yhteiskouluun ja valmistui kielten opettajaksi. Opetustoimen loputtua koulussa se siirtyi yksityisomistukseen. Koulu tuhoutui tulipalossa tammikuussa 2014. Koulu oli rakennettu tiilestä ja puusta. On surullista kulkea koulun ohi, kun jäljellä on vain kasa tiiliä. Entinen ”koulukortteeri” on nyt perheeni vapaa-ajanviettopaikka, joten kuljemme sinne entisen koulun ohitse.

Linnankylän postiasema ja sen pitkäaikainen hoitaja Elli Hirvikoski

Leena Pihlajamaa

Linnankylän postiasema toimi aluksi Linnankylän asemalla hoitajanaan **Reino Mäkinen**. Postijuna pysähtyi päivittäin Linnankylän asemalla. Kauniston kaupan yhteyteen posti siirrettiin kesällä 1957. Sitä varten varattiin erillinen huone, toisen huoneen palvellessa kauppa.

Alkuperäinen suunnitelma oli, että **Reijo Hirvikoski** myyjän työnsä ohella hoitelisi postiasiat. Kesäkuun 19. päivän iltana postia muuttamassa ollut Parkanon postikonttorin päällikkö **Helmi Ahtiainen** totesi, ettei suunniteltu järjestely käy laatuun ja kysyi Reijolta: "Mitä vaimosi tekee?" Kuultuaan, että **Elli** on kotona, Helmin suusta kuului tiukka määräys: "Hae hänet heti tänne." Niin Elli aloitti työt seuraavana aamuna postiaseman hoitajana. Alkuun opastajana oli **Lea Erkkilä** Parkanosta. Yksi päivä ennen juhannusta ja toinen sen jälkeen sai riittävä alkuperehdyttämiseen. Alkuun Elliä pelotti, miten osaisi kaikki asiat hoitaa täsmällisesti oikein. Myöhemmin Elli sai lisäkoulutusta Tampereella järjestetyiltä postin kursseilta, joita hän muistelee antoisina ja mukavina.

Postihan oli paitsi postin välittäjä myös tärkeä paikka raha-asioiden hoitamiseen. Nostot tileiltä, rahan tallettaminen, verojen maksu, veronpalautusten hakeminen, eläkkeiden ja lapsilisien maksaminen olivat tuttua puuhaa. Eläkkeiden maksu oli porrastettu sukunimen alkukirjaimen mukaan, mikä vähensi jonotusta. Lapsilisien maksupäivinä, aluksi neljä kertaa vuodessa, postiasemalla oli väkeä ruuhkaksi asti. Pori-Jyväskylä -linjan postiauto poikkesi pihassa yhdentoista ja viidentoista aikoihin. Saapuva ja lähtevä posti oli säkeissä, postiin tuleva raha kuljetettiin vakuutetussa säkissä. Markkinoinnin taitoja tarvittiin obligaatioiden myymisessä asiakkaille. Niiden tuotto oli noina aikoina kohtuullinen, joka auttoi merkintöjen saamisessa.

Kymmenisen vuotta Ellin työpaikka oli kaupan yhteydessä. Sitten postin tarkastajat totesivat tilan liian pieneksi. Koska kauppias ei ollut halukas laajentamaan taloa, tarkastajat ehdottivat postin siirtoa Ellin ja Reijon kotitalon yhteyteen. Kun rakennus-

Elli Hirvikoski työpöydän äärellä

lupa saatiin, naapurit olivat asialle myöntämielisiä ja posti edesauttoi rahoitusjärjestelyissä, Ellin ja Reijon kotitaloon rakennettiin postin tilat. Linnankylän postiasema toimi näissä tiloissa vuoteen 1991, jolloin asema lakkautettiin. Ellin ura jatkui vielä nelisen vuotta Kirkonkylässä Kihniön postitoimistossa, jonne hän polki pyörällä kesät talvet.

Ellin ja Reijon perheen arkielämää helpotti kotiapulainen, kun lapset olivat pieniä. Nuorimman lapsen **Juhan** aikana posti olikin jo kotitalossa. Elli muistaa elävästi, miten Juha ryntäsi verta vuotavana postihuoneeseen, kun hän oli naapurissa kaatunut. Isä Reijokin hälytettiin paikalle ja haava käytiin neulottamassa terveyskeskuksessa.

Postiaseman hoitajan työpäivä oli kaksivaiheinen 9-11 ja 13-17. Parin tunnin tauon aikana Elli valmisti aterian, joka nautittiin yhdessä rakkaan puolison kanssa. Tällainen pätkitty työaika sopi niin hyvin tälle perheelle, että Elli mainitsee sen yhdeksi työnsä parhaista puolista. Hankalaa oli, kun epäluuloinen asiakas epäili asemanhoitajan pimittävän postilähetyksiä tai joskus joku henkilö oli eri mieltä postin määräämistä säännöistä. Asiakaspalveluun kuului ja kuuluu edelleenkin kuitenkin ystävällinen kohtelu kaikille.

Työn ja kotitöiden lisäksi Elli ompeli ison osan vaatteista lapsilleen ja itselleenkin. Tärkeä yhteinen

harrastus tälle avioparille oli musiikki, ja nimenomaan hengelliset laulut olivat rakkaita. Sekä kuorossa että duettona laulaminen on antanut elämään syvällistä sisältöä ja mielen virkeyttä. Ja lukuisat ovat ne juhlatilaisuudet, joissa Elli ja Reijo yhdessä ovat ilahduttaneet päiväsankareita kauniilla laulullaan.

Loma-aikana virkistystä toi matkailu, joka suuntautui kotimaassa Lappiin tai sitten etelän lämpöön. Matkoille oli huoletonta lähteä, koska lomasijaiset olivat luotettavia, ensimmäisenä si-

jaisena Ellin nuorin sisko Martta.

Elli ja Reijo viettävät eläkepäiviään kivenheiton päässä kotikirkosta viihtyisässä kodissaan. Muistoissa lämpimänä on kiireinen työn ja touhun aika Linnankylässä. Nyt perheen lapset ja heidän perhekuntansa tuovat välillä iloista vilskettä elämään. Vaikka sairaus on hiipinyt Ellin elämään, hän valoisin mielin toteuttaa isoäidin kutsumustaan kattamalla läheisilleen runsaan kahvi- tai ruokapöydän, mutta ennen kaikkea rukoilemalla perhekuntansa puolesta.

Kihniön aseman seudun postiasema 1

Sirpa Korttesluoma

Posti sijaitsi Niskoksella Kihniön asemalla. **Valma ja Antti Vähä- Peltomäki** rakensivat Asemantien varteen Vuorioksi nimetyn talon, johon posti siirtyi asemalta. Vuosi oli 1952.

Vuonna 1955 **Suokkaan** perhe muutti taloon, ensin vuokralle ja lopulta omistukseen. Kirkonkylän postinhoitaja **Liisa Turunen** oli esittänyt **Henny Suokkaalle** Vuoriota, jossa mukana tulisi sekä työ että asunto. Yksi huone talosta oli pyhitetty postille.

Posti tuli joka päivä aamulla puoli seitsemän aikaan junalla Kihniön asemalle. Noudin säkit postin

Postin toiminnan Kihniössä voi katsoa alkaneeksi kansakoulunopettaja Juho Torvelaisen huomiosta, että kirkkoherra Lönnmark sunnuntaisin saarnatuolista kertoi kenelle oli tullut postia ja se olisi noudettavissa Parkanosta.

Juho Torvelainen palkkasi Vehkapurun Markus- vaarin noutamaan postin kaksi kertaa viikossa Parkanosta. Kävellen. 2 markkaa kerta.

Kihniön ensimmäinen posti sijaitsi Harjun tilalla Kihniön Harjuntien varrella. Pitäjänä rouva Piikkilä.
(*Parkanon Kihniön kirja*)

Konttorinhoitaja Arja Puska työpaikallaan. Huomaa hyvä korkotuotto talletukselle.

kärkyillä. Posti jaettiin aamusta lokeroihin. Kylälä oli siihen aikaan n.180 ruokakuntaa. Kylän väki nouti postinsa itse ja kauempaa tulijat veivät naapurienkin postin mukanaan.

Aamulehti, Satakunnan Kansa, Maaseudun Tulevaisuus, Lalli, Ylä-Satakunta. Siinä sanomalehdet joita tuli kyläläisille.

Minulle hoidettavaksi posti siirtyi vuonna 1964. En ollut kovin innostunut alkujaan, kun lapset olivat pieniä. Kotiapulaisia oli sitten minulla apuna. Naapurista **Heinon Mirja** ja muutama muukin tyttö.

Aukiolo ajat klo 9-13 sitten tunti vapaata ja sitten iltapäivällä vielä avoinna. Kello puoli 4 aikaan piti saada lähtevä posti junaan. Pikakirjeet lähtivät yhdentoista junalla illalla.

Metsähallituksen ja Vapo Oy:n palkat tulivat meille. Metsähallituksen pomo haki rahaniput ja jatkoi sitten työmaalla palkkarahat.

Vapolaisilla palkat tulivat myös aseman postiin omille tileille. Tilattiin ennakolta rahamäärä, joka arvioidaan käytettävän menoihin esimerkiksi eläkeisiin ja palkkoihin.

Lauantait olivat vilkkaita päiviä asiakas päiviä, sillä väki oli yleensä töissä viikolla ja asioita pystyi hoitamaan vasta viikonloppuna. Eläkepäivät varsinkin kuukauden 4. päivä, olivat vilkkaita asiakaspäiviä. Väki tuli hakemaan eläkkeensä. Eläkkeen maksupäivät olivat 4-14-22 päivät kuukaudesta aakkosten mukaan.

Koneita ei alkujaan ollut, kaikki kirjaaminen tehtiin käsin. Kirjasimme listalle tapahtumat ja päivittäin las-

kimme tilit ja tapahtumat siirrettiin tilikirjoihin.

Joulunaikaan oli kiireistä. Piti palkata apulainen korttilajitteluun. Joulukorttien lajittelu oli kovaa puuhaa. Sääntönä oli, että kortit piti lähettää lajittelukeskukseen leimattavaksi

Kantoposti alkoi kulkea vuonna 1965. Postinkantajana aloitti **Paavo Järvinen**. Piiri oli laaja. Kilometrejä kertyi noin 90 päivässä. Kantopiiri ulottui Kurun puolellekin ja jatkui Aution perälle sekä Mäkkylään. Mopedi oli Paavolla kulkuvälineenä.

Tarkastajat Tampereelta kävi kaksi kertaa vuodessa. Kaikki käytiin tarkasti lävitse ja kaiken piti täsmätä samaten. Parkanon postinhoitaja **Kerttu Poikkeus** kävi tarkastuksilla.

Kultapossukerhoon kuuluivat melkein kaikki kylän mukulat.

Postiautot kulkivat aikoinaan jopa 4kertaa päivässä Tampere – Seinäjokiväliä. Pori – Jyväskylä linjaa kulki myös ja vielä lisäksi junat.

Postiautojen mukana loppuivat hyvät kulkuyhteydet niin Parkanoon kuin Tampereelle. Viimeiset postiautot kulkivat vuonna 1989.

Kyläpostejä oli lisäksi Elli Hirvikosken luotsaama Linnankylän postitoimisto. Postipysäkkejä oli Niskoksella, Taupilassa, Kankarilla.

Asemanseudun postin toiminta loppui vuonna 1991 ja Arja Puska siirtyi Kirkonkylän postiin töihin.

Pesä

Keväinen leppeä tuuli liikuttelee koivujen hiirenkorvilla olevia oksia. Aurinko lämmittää jo ihanasti metsää ja sen uutteria asukkaita. Linnut valmistele-
vat pesiään uusille perheenjäsenille. Pikkulinnut sir-
kuttelevat ja lentelevät edestakaisin kantaen oksia ja
pehmikkeitä pesiinsä. Koko metsä helisee ja soi. On
kevät ja kaikilla on kova kiire.

Harakka, rouva Huttunen, vain hyppelee maassa ja
on kovin hermostunut. Sen puoliso herra Huttunen on
viipynyt kovin kauan pesävärkkien haussa, ettei vain
olisi taas eksynyt vieraalle pesälle. Mäen takana pel-
lon reunassa toinen harakkapariskunta myös raken-
taa pesäänsä. Rouva Hyppönen on nuori ja heiluttaa
pyrstöään jokaiselle. Se keikistelee ja hyppelee edes-
takaisin ja sukii höyheniään, yrittäen näyttää hienolta
ja tyylikkäältä. Hyi kuinka rouva Huttusta kiukuttaa.
Se päästää ruman räkätyn ja lehahtaa männyn ok-
salle tarkastelemaan pesän tekelettä.

Pesä on vielä alkutekijöissään. Toiselta sivulta
puuttuu monta oksaa ja koko hökötyks tuntuu hute-
ralta. Kova tuulenpuuska voisi lennättää koko pe-
sänrohjakkeen maahan. Tähän ei voisi vielä munia
pitkään aikaan. Pitää varmaan itse lähteä risujen ha-
kuun. Rouva raakkuu ja kohooa siivilleen.

Samassa herra Huttunen lehahtaa pesälle risukimp-
pu suussaan. Yhdessä pariskunta laittaa risuja paikoil-
leen. Rouva on vihainen ja räksyttää miehelleen moit-
teita viipymisestä ja pesän hitaasta valmistumisesta.

Pitäisi jo kiireesti munia, että pääsisi hautomaan
ajoissa. Herra Huttunen ei kovin rouvan motkotta-

misesta piittaa. Se laittaa risut paikoilleen ja lehah-
taa mitään sanomatta uuden kuorman hakuun. Herra

Huttunen on niin tottunut rouvansa kiukutteluun,
ettei siitä välitä. Ja tottahan se on, että se on käynyt
vieraisilla Hyppösen rakennuksella. Ja onhan sitä
Hyppösen rouvaa ihan mukava katsella. Rouva on
oikein tyylikäs ja puhelias. Se pitää ulkoasustaan
hyvää huolta. Mutta kyllä oma kulta sittenkin on pa-
ras puoliso ja hyvä äiti lapsilleen.

Pikkuhiljaa pesä valmistuu ja tulee aika munia
munat. Pesä on suuri ja näyttää huteralta, mutta on
kyllä vahva ja tyylikäs harakanpesä. Juuri sellai-
nen, minkälainen sen kuuluukin olla. Rouva Huttu-
nen ähkii ja punnertaa pesään neljä upeaa munaa.
Se peittää munat huolellisesti höyheniinsä ja alkaa
hautoa niitä. Nyt se on onnellinen. Pesä on tullut oi-
keaan aikaan valmiiksi ja lapset kehittyvät munissa.
Jos kaikki onnistuu, pian pesässä on neljä suloista
vauvaa ruokittavana.

Herra Huttunen kantaa ruokaa rouvalleen. Herra
on ylpeä rouvansa aikaansaannoksista. Neljä upeaa
munaa ja pian neljä komeaa poikasta.

Sepä vasta on hienoa. Herra on käynyt taas ky-
lässä Hyppösillä. Niiden pesässä on vain kolme mu-
naa ja rouva niin kyllästynyt ja marisee jatkuvasti,
kun ei pääse minnekään. Pitää vain istua päivästä
toiseen ja tylsistyä pesärötiskössä. Ja höyhenet ovat
menneet ihan takkuun ja se näyttää mielestään kovin
vanhalta ja rumalta.

Herra Huttusta huvittaa turhamaisen harakan kiuk-
kuttelu. Se lentää omalle pesälleen ja vie rouvalleen
tuliaisiksi suuren, lihavan madon. Oma rouva on
tyytyväinen ja onnellinen hautoessaan munia. Mikä
onkaan ihanampaa, kuin haaveilla tulevista lapsista
herran torkkuessa pesän reunalla.

Vihdoin koittaa se hetki, kun poikaset syntyvät,
kaksi tyttöä ja kaksi poikaa. Rouva sukii tyytyväise-
nä lapsiaan ja laulaa heille tuutulaulun.

Poikaset nukahtavat ja vanhemmat katselevat
ihaillen perhettään. Siinä ne kylki kyljessä istuvat
pesän reunalla onnellisina. Metsä hiljenee, saapuu
valoisa kesäyö ja harakan pesässä on kaikki hyvin.

Eila Niemenmaa

Molemmat eläkkeellä, ohi on! 1996

Arkea ja juhlaa 2-opettajaisella kyläkoululla

Liisa ja Raimo Paasikoski

Tulimme Kihniöön Kihniönkylän koululle v. 1959 nuorena opettajapariskuntana. Jäimme eläkkeelle v. 1994 ja 1996.

Valokuvaus ja videokuvaus ovat kuuluneet harastuksiimme. Kuin lopputyönä kokosimme kuvasarjan 2-opettajaisen koulun elämästä v. 1959 – 1996. Se oli Kihniön kirjastossa esillä jo v. 1997 ja nyt v. 2015 Raimon taidenäyttelyn yhteydessä. Kuvasarja on kirjaston omistuksessa ja aina nähtävissä.

Kirjastonjohtaja Paula Latvajärven idea oli panna kuvasarja esille näyttelyyn. Myöhemmin hän pyysi kirjoittamaan ja panemaan kuvia tähän joululehteen 2-opettajaisen koulun elämästä. Pienet tällaiset kyläkoulut yhdysluokkineen alkavat kohta olla historiaa kuin myös tämän kirjoittajatkin.

V. 1959 syksyllä oppilaita oli yhteensä 65 ja kouluviikot 6-päiväisiä. Alkuun ryhmät olivat 1-3 ja 4-7, myöhemmin 1-2 ja 3-6, jolloin 7. lk tuli kansalaiskoulun yhteyteen. Koulu alkoi monia vuosia aina syyskuun 1. pv ja loppui toukokuun lopussa.

Koulupäivän alussa oli aina aamuhartaus. Jumalan sana oli näin läsnä joka päivä. Syksyyn kuului liikuntamuotoina yleisurheilu ja pallopelit, sadepäivinä sisäliikunta. Kirkonkylässä oli koulujenväliset kilpailut monissa lajeissa vuosittain ja kiertopalkinnoista kisailtiin. Kyläkouluja oli 9 ja lisäksi jatko/ kansalaiskoulu sekä kunnallinen keskikoulu. Kilpailijoita riitti.

Syksyisin poimimme koululle puolukat ja jos-

kus mustikatkin. Karamelli oli palkintona mukillisesta marjoja. Sangot täyttyivät nopeasti. Opettaja oli mittamiehenä.

Välitunneilla pelattiin kentällä pallopelejä. Pihassa leikittiin 10 tikkua laudalla, nurkkajussia, mustaa miestä ym.

Syksyllä kiersi koulun tonttia myös merkitty polku, talvella välituntilatu. Näiden kiertämisestä sai viivan listaan käytävän seinällä. Tukkimiehen kirjanpito ja keskinäinen kontrolli toimi hyvin.

Lähiympäristöstä kerättiin askartelutarvikkeita: käpyjä, sammalia, kiviä, oksia, lehtiä ym. Muutoinkin retkeiltiin paljon ympäristössä.

Joulu alkoi lähestyä ja joulujuhla vuoden tärkeimpänä koulun juhlena oli pienellä koululla melkoinen voimain ponnistus. Siinä tuli ns. taitoainesten ja luovuuden tehokurssi käytännössä toteutettua joka vuosi. Tämä oli meistä tärkeätä opetuksessa. Juhla oli tärkeä koko kyläyhteisölle. Sali oli aina täynnä yleisöä.

Ennen joulua oli itsenäisyyspäivä. Sitä juhlittiin vuosittain omassa piirissä. Hyvissä ajoin lokakuulla lapset tulivat silmät loistaen kysymään, koska aletaan harjoitella ohjelmia joulujuhlaan. Vähitellen innostus tarttui opettajiinkin. Mutta opettajilta se ei käynyt heti noin vain. Oli etsittävä ohjelmakirjoja Kihniön, Parkanon ja joskus Tampereenkin kirjastoista ja omista varastoista. Sovitus oman koulun tarpeisiin alkoi. Omiakin näytelmiä ja runoja syntyi. Käytännöksi tuli vähitellen, että 5.-6.-luokalla ja 3.-4.-luokalla oli oma näytelmä. Näin harjoittelu oli helpompaa. Poikkeuksiakin oli. Koko yläluokka 3-6 oli mukana, kuten esim. JOULUYÖ SATUMAASSA ja JOULU TULEE TUOMISTON TALOON. Myös 1.-2.-luokalla oli oma näytelmä. Siihen opettaja sovitti sopivat laulut ja leikit.

Kihniönkylän koulu 1959

Jouluateriaan valmistautuminen kenraaliharjoitusten välitauolla. 1986

”Joulu alkoi lähestyä ja joulujuhla vuoden tärkeimpänä koulun juhlana oli pienellä koululla melkoinen voimain ponnistus.

Näyttämö rakennettiin voimistelu-käsityötilaan. Puvustuksesta vastasi Liisa ja isot tytöt. Irrallista rekvisiittaa opettajat ja lapset toivat kotoaan. Porin teatterista saatiin lainaksi kuningattaren ja kuninkaan puvut näyttelmään Jouluyö Satumaassa tuttujen avulla.

Rautakanki ja puunuija toimivat toistuvasti kirkonkelloina ja näyttelmien aloitusääninä. Aivan aito ääni syntyi. Ihme ja kumma!!!

Kenraaliharjoituspäivänä avattiin salaovi keittolasta näyttämölle komeron kautta. Siitä tuli harjoitusten kohokohta. Käytännön syistä avaaminen jätettiin viime hetkeen. Keittäjä nimittäin valmisti herkullista jouluateriaa samaan aikaan. Se nautittiin harjoitusten lomassa. Varsinainen juhla oli illalla.

Joulukuusen hakivat Raimo ja isot pojat Tuiskun metsästä Tyyne-emännän keuhkoluulla. Myöhemmin kuusen toivat johtokunnan jäsenet ja aivan viimeisinä vuosina kunta. Kuusen koristelussa lapset olivat innolla mukana. Koristeet olivat itse askarreltuja vuosien varrelta.

Juhla alkoi jouluvalojen sytyttämisellä. Muistuu mieleen vieläkin se jännittänyt tunnelma. Opettajienkin vatsassa oli perhosiä. Sali oli täynnä juhlaväkeä. Valot salista sammutettiin melkein kokonaan ja esittäjät tulivat etualalle esiripun eteen ja aloittivat esim. näin:

”Omin korvin kuulin ihan, kuinka joulu yli pihan kiiruhti. Nyt se seisoo kynnyspuulla, tänne katsoo hymysuulla. Nyt jo oven aukaisi. Vaan on vielä hämää! JOULUVALOT SYTTYKÄÄ!” Kuusenvalot syttyivät ja ohjelma jatkui. Alkukuvaelmassa olivat Joosef, Maria ja Jeesus-lapsi, evankeliumin

lukijat, paimenet ja enkelit. Lopuksi juhlaväki yhtyi virren 21 viimeiseen säkeistöön.

Ohjelma jatkui. Oli lauluja, runoja, leikkejä ja näytelmiä. Silloin tällöin saatiin kuulla myös nokkahuilun, kitaran, viulun, sellon ja haitarin soittoa. Meillä oli hyviä laulajia ja kuorolaulu kuului ohjelmaan. Kun koulun pienimmät lauloivat hartaina Joulupuu on rakennettu, kiilteli monen silmäkulma. Mieleen on myös jäänyt poikien kuoron ”pravuuri-numero” Nissepolkka ja Petteri Punakuono oikein koreografian kera. Ääntä lähti kuin pienestä kylästä ja rytmi oli kohdallaan. Yläluokan tyttöillä oli aina oma tonttuleikki. Se keksittiin itse johonkin sopivaan joululauluun. Vallan suosittu oli leikki sovitettuna Tonttujen vahtiparaatiin.

Sitten tuli joulupukki. Tontut riensivät avuksi lahjoja jakamaan. Pukille laulettiin ja kyseltiin kuulumiset. Lahjojen jaon jälkeen hiljennettiin yhteislauluun ja toivotettiin kaikille HYVÄÄ JOULUA.

Seuraavana aamuna tulimme kouluun normaalisti. Kuusi siirrettiin keskemälle ja sen ympärillä lauloimme, leikimme ja muistelimme vielä joulujuhlaa. Sitten alkoi kova touhu: paikat pantiin kuntoon, kuusi riisuttiin. Lapset saivat todistukset ja lähdettiin joulun viettoon kotona. Opettajatkin huokaisivat. Tällaista oli suurin piirtein joulujuhlan valmistelut ja juhla 2-opettajaisella koululla melkein neljänäkymmenenä jouluna. Omaan jouluun oli aikaa valmistautua vain kaksi päivää jos sitäkään.

Mieltä on lämmittänyt vuosien jälkeenkin kiitokset näistä juhlista.

”Sitten tuli joulupukki. Tontut riensivät avuksi lahjoja jakamaan.

Itsenäisyyspäivä 1992
Suomi 75v.

Kalevalan 150-juhlavuonna vietimme Kalevalan päivää perinnetyönäytöksineen. Lapset ja opettajat pukeutuivat vanhoihin asuihin. Kuvataulut ja vanhat esineet rikastuttivat tilaisuutta.

Keskitalvi oli hiihtämisen ja mäenlaskun aikaa. Ladut tehtiin itse. Nokkamiestä vaihdettiin taajaan tahtiin. Pitkän jonon ansiosta latu tuli heti valmiiksi.

Pääsiäiseen kuului askartelu: kanat, kukot, noijat ym. Piirustukset vaihtuivat seinillä usein vuodenaikojen mukaan. Vappuaatto oli koulussa ilon ja riemun päivä. Lapset pukeutuivat vappuasuihin. Leikittiin, laulettiin, nautittiin simasta ja pöydän antimista nyyttikestit- systeemillä.

Toukokuu oli kevätretkien aikaa. Joka toinen vuosi omassa kunnassa, joka toinen kauempana. Rahat retkiin saatiin myyjäisillä ja arpajaisilla.

Äitienpäivien vietto oli alkuvuosina yleistä kouluilla. Myöhemmin tapa siirtyi yhdistyksille ja seurakunnille. Kevätjuhla oli tietysti joka vuosi. Senkin korvasi viimeisinä vuosinamme koulujen yhteinen jumalanpalvelus.

Eihän se koulunpito ollut pelkkää juhlaa ja juhlien valmistelua. Se oli totista työtä. Oppikirjatkin oli suunniteltu erillisluokkia varten kuten opetussuunnitelmatkin. Vuorokurssit oli osittainen pelastus yhdysluokille. Kuitenkin esim. äidinkielessä ja matematiikassa jokaiselle luokka-asteelle oli oma oppikirja opetuksen pohjaksi. Yhdysluokanopettajalta vaaditaan luovuutta ja organisointikykyä. Oppikirjat varsinkin alaluokassa muuttuivat jossain vaiheessa kertakäyttöisiksi ja työkirjamuotoisiksi. Ne oli tilattava joka vuosi uudelleen. Kustantajien bisnesideako???

Tärkeintä 1-2 luokilla on oppia lukemaan, kirjoittamaan ja laskemaan. Opitaan myös kunnon koululaiseksi. Siellä luodaan perusta koulunkäynnille: opitaan yhteistyöhön toisten kanssa, opitaan hyvät tavat, huolehtimaan kotitehtävistä ja noudattamaan sääntöjä.

Opettajalle kehittyi oma tapa opettaa lukemista. Entisestä tavaamisesta kokonaisvaltaisempaan ään-teitä yhdistävään liukuvaan menetelmään. Kirjoittaminen kehittyi samalla. Aapisella on tärkeä merkitys ekaluokkalaiselle. Se on ensimmäinen oma koulukirja. Opettaja on "opetusvälineistä" tärkein. On ollut ja on aina oleva.

Kuvan merkitys oli molemmille tärkeä opetuksessa. Liitutaulu, Valistuksen kuvataulut ja muutkin kuvat, täytetyt eläimet ja erilaiset esineet tukivat opetusta. Täytettyjen eläinten kokoelma karttui vuosien varrella. Lapset toivat löytämiään kuolleita lintuja ja nisäkkäitä kouluun ja opettaja lähetti ne postiautossa Länsi-Teiskoon Otto Vesan täytettäväksi. Edullisesti!!! Niitä kertyi vähitellen toista sataa.

Edistysaskel oli jo sprimonistin. Paperia keräämällä hankittiin nauhamagnetofoni ja levysoitin.

Paperia piti olla kuorma-autollinen. Myöhemmin kunta hankki kouluille piirtoheittimet, kopiokoneet ja televisiot. Tietokoneet tulivat myöhemmin. Niiden käyttö on ollut eläkepäivien harrastus.

Vuosien varrella oppilasmäärät vähenivät meillä ja kaikkialla maaseudulla. Kihniönkylän koulupiiriin yhdistettiin ensin Ratikylän ja myöhemmin Jokikylän lapset. Yhdistäminen sujui kivuttomasti. Vuosituhannen alussa Kihniönkylän koulukin lakkautettiin.

Paljon on kiistelty puolesta ja vastaan opetuksen tasosta yhdysluokissa. Joka asiassa on hyvät ja huonot puolensa, niin tässäkin. Mutta opettajan rooli kasvattajana ja myötäeläjänä tulee aina pysymään.

Lopuksi voimme todeta, että olemme kiitollisia kaikesta menneestä. Saimme toisiamme tukien ja täydenä tehdä elämäntyömme pääosin Kihniönkylän koululla, hyvässä yhteistyössä kylälaisten kanssa.

Joulukuusen haku

Mieleen on jäänyt joulukuusen haku ainakin yli 20 vuotta sitten. Olimme tavanneet autojen välityksellä kaverin kanssa, joka oli asunut pitkään USA:ssa, mutta vietti joulua Suomessa. Tämä raavas, yli 190-senttinen mies pyysi kaveriksi kuusta etsimään. Kuusen hakeminen oli kai hänelle ensimmäinen kerta.

Lähelläni kulki korkeajännitejohdot. Alue oli raivattu leveästi ja raivauksesta oli useita vuosia. Siinä kasvoi jo lyhyehköjä, oikein nättejä kuusia. Kaveri, joka muuten oli sheriffinä Amerikoissa, näki nätin kuusen muutama kymmenen metrin päässä. Hän otti hyvän lähdön, hyvä jos viisi metriä pääsi, kun meni nokalleen.

Ihmettelin syytä. Jotain sanailua puskasta kuului ja näin, että hänellä oli jalassaan ainakin numeron 48 bootsit, joiden nokkakin oli hieman ylöspäin. Ne olivat keränneet kuormaa sheriffin harmiksi: varmaan puoli kuutiota oksia ja risuja. Taakkaa oli yli sietokyvyn ja hän palasi takaisin stetsoni vinossa.

Pystyin sen kyysen hakemaan ja onnistuin Nokia-saappaillani. Kuusen haku päättyi ihan mukavasti. Kutsuin niitä bootseja siitä lähtien kahmareiksi.

Jyrki Niskala

Poromopolla lento hankeen

Muistelen runsaslumista joulua jostain vuosilta 1965–70. Tuolloin nuorempana tuli kierreltyä kylillä muutamissa paikoissa pukkina. Piti saada ääni kuulostamaan vanhalle pukille, onnistuipa se jotenkin.

Pukkina en omistanut poroa, mutta liikkumisvälineenä oli uudenkarhea Solifer-mopo. Se oli kelpo jaokki pukinkierrokselle. Päälle pukin varusteet, jotka minulla olikin melko mukiinmenevän näköiset.

Kaiketi olin harvinainen näky Yliskylän teillä. Eipä tainnut kukaan siinä pimeydessä nähdä, mikä pukin käynnin kruunasi. Se oli se, että sai emännältä halauksen ja ylimääräistä jopa viisi markkaa.

Reissut menivät suhteellisen hyvin. Eräällä sivutiellä meni mutka suoraksi. Pehmikkeenä oli lunta, joten ei luunmurtumia. Ikävintä oli, että poromopo lopetti käynnin. Olikohan bensa loppu.

Tuli jäätyä yhteen taloon yöksi. Ei bensa loppunut, se oli luudakseen ajo syynä. Oli joulupäivä, siitä mopoporo heräsi ja lähdin kotiin.

Oli se joulupäiväksi vinha näky, kun siihen aikaan oltiin joulupäivä kotosalla. Minun oli pakko ollaa liikkeellä. Joku sanoi jälkepäin, että voi kun olisi voinut valokuvata joulupäivänä liikkujan. Onneksi ei.

Jyrki Niskala

Kihniön yhteiskoulun
1. lk:n piirustuksia

Metta Hirviniemi

Eemil Oksanen

Hans Rodriguez

Antti Vierikko

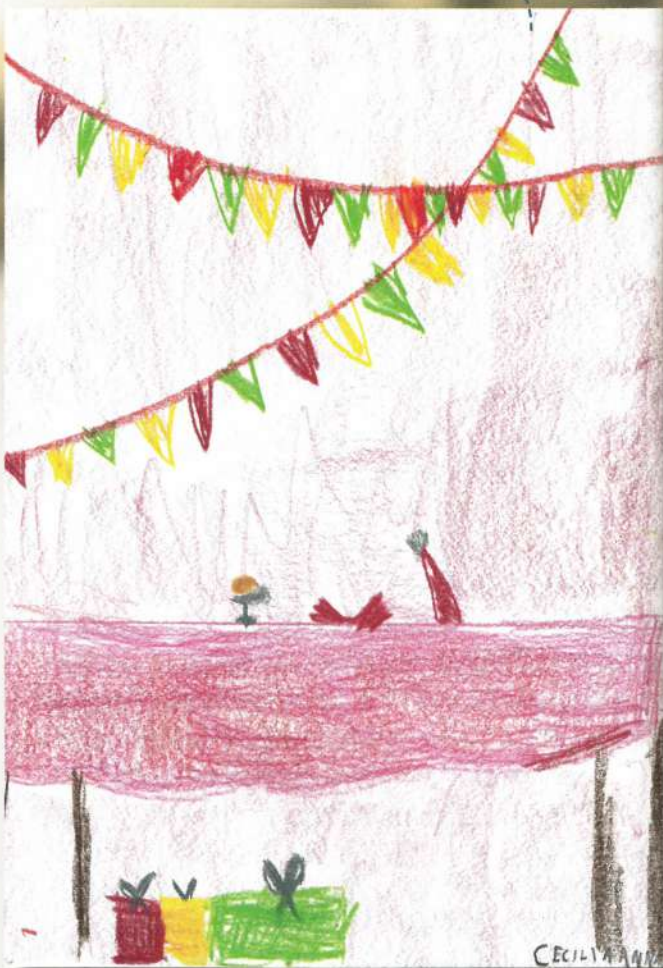

Aleksi Ojala

Velena Silvennoinen

Cecilia Annala

Aleksi Katara

Leevi Koskinen

Noora Karhuluoman ja hänen kihlattunsa Marco Bonazzin joulu on rauhallinen ja menee osittain töissä.

Joulu koostuu sisällöstä, ei materiasta

Nooran joulu koostuu sisällöstä, ei materiasta

Nyt kun kirjoitan, on ooppera melkein ohitse. Vielä on neljä esitystä jäljellä ja sen jälkeen voin alkaa keskittyä muihin konsertteihin.

Ooppera on saanut hyvän vastaanoton, vaikka osa kriitikoista on arvostellut ohjausta jonkin verran. Ooppera ei välttämättä ole kaikkien sellaisten maakuun, jotka odottavat perinteistä "Don Giovannia".

Oopperaa on hieman lyhennetty ja muutamia resitatiiveja otettu pois. Suuren orkesterin sijaan säestäjänä on pieni yhtye, joka on helposti liikutel-tavissa paikkakunnalta toiselle. Laulukieli on ruotsi alkuperäisen italian sijaan.

Tulossa vielä tämän vuoden puolella on muun muassa kaksi barokkikonserttia barokkiyhtyeen kanssa, Jean Sibelius 150! - soolokonsertteja Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa, G. F. Händelin Messias-oratorion solistitehtävä Malmössa, A. Dvorakin D-duurimessun solistitehtävä Göteborgissa, J. S. Bachin kantaatti ynnä muuta.

Ensi vuodeksi on tulossa konserttikiertue Suomessa lähinnä Helsingin seudulla, Micaëlan rooli G. Bizet'n oopperassa Carmen sekä konsertteja Norjassa.

Kaiken tämän lisäksi toimin laulunopettajana ja kuorojen äänenhuoltajana. Joskus saatan myös toimia kanttorin sijaisena, jos jossakin seurakunnassa akuutti tarve ilmenee.

Viihdyn Ruotsissa todella hyvin. Ilmapiiri on avoin ja kansainvälinen. Ihmiset ovat sosiaalisia.

Etelä-Ruotsista on hyvät yhteydet Eurooppaan ja

jo yksinomaan Kööpenhamina tarjoaa paljon mahdollisuuksia sekä ammatillisesti että muutenkin. Meiltä kotoa pääsee suoralla junalla Kastrupin lentokentälle Tanskaan ja sieltä on helppo matkustaa oikeastaan minne päin maailmaa tahansa.

Silloin kun en ole matkoilla, aika kuluu kotitöiden merkeissä ja puutarhan hoidossa. Meillä on iso talo ja suuri puutarha, joka vaatii jatkuvaa työtä.

Olen ihastunut omakotitaloasumiseen, koska harjoitella voi koska tahansa ja naapurit eivät häiriinny laulusta/soitosta. Tykkään myös harjoitella yöllä ja sehän ei olisi mahdollista kerros/rivitalossa.

Intohimoni on myös neulominen. Kunnostani pidän huolta käymällä juoksemassa ja/tai kuntosalilla noin joka toinen päivä. Siihenkin on täällä hyvät mahdollisuudet, koska noin 500 metriä talostamme alkaa valtavan kokoinen luonnonpuisto monine lenkipolkuineen.

Joulun olemme molemmat töissä, kuten tavallista. Kihlattuni on kirkkomuusikko ja töissä jouluaattona sekä jouluyönä. Itse en ole kirkkomuusikon virassa, mutta toimin tänä vuonna laulusolistina jouluyön messussa Sankt Paulin kirkossa Malmössa.

Jouluaaton perinteisiimme kuuluu yleensä riisipuuro aamupäivällä ja jotain muuta pientä syötävää, jotta jaksaa sitten koko loppupäivän.

Aattoja emme yleensä juhlista millään tavalla. Joulupäivänä syömme varsinaisen jouluaaterian, mutta emme valmista lainkaan suomalaisia jouluruokia lukuun ottamatta lohta. Yleensä syömme italialaisittain alkupalat, 1–2 pääruokaa ja jälkiruoan sekä juomana jokin oikein hyvä punaviini.

Minulla on tapana leipoa muun muassa kaneliäs-

siä joulua varten, mutta useimmiten niitä jää säilöön pitkäksi aikaa uutta vuotta varten.

Joulutorttuja en leivo, eivätkä ne täällä Ruotsissa tyypillisiä olekaan. Joulusuklaat saavat jäädä kaupan hyllylle. Olemme myös jo useamman vuoden ajan päättäneet olla antamatta toisillemme joululahjoja, koska materiaa kertyy muutenkin niin paljon vuoden muina päivinä. Joskus paras joululahja voi olla jotain ei-materiaalista, kuten esimerkiksi tiskaus tai illallisen valmistus. Sellaisen lahjan voi antaa milloin tahansa riippumatta ajankohdasta.

En kannan stressiä myöskään siivouksesta, koska siivoan yleensä melkein päivittäin ja se on mielestäni erittäin rentouttavaa. Yritän pitää talon sellaisessa kunnossa arkisin, että koskaan ei tarvita varsinaista suursiivousta.

Joulun aikana laulan muutamissa joulukonserteissa sekä Suomessa (pääkaupunkiseudulla) että Ruotsissa.

Tänä vuonna vietämme joulunpyhät ja uuden vuoden kotona. Italiaan lähdemme sitten loppiaista viettämään.

Noora Karhuluoma

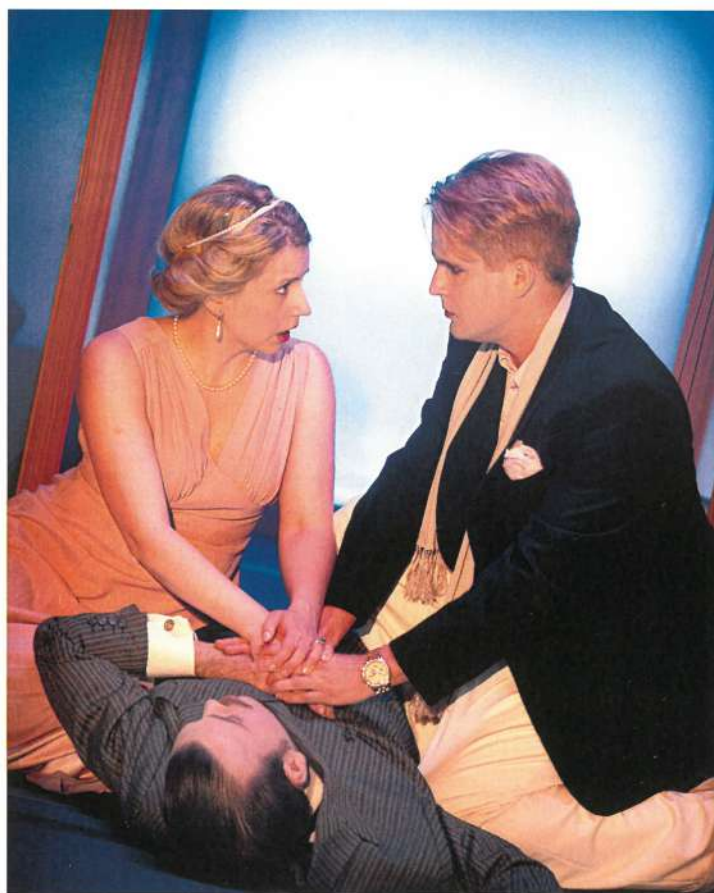
Noora Karhuluoma

Syntynyt Parkanossa vuonna 19.12.1984. Ylioppilaaksi Parkanon lukiosta vuonna 2003. Kihniön seurakunnassa kanttorina vuosina 2004–07.

Noora Karhuluoma opiskeli samaan aikaan kahdessa eri oppilaitoksessa Helsingissä, Metropolia-ammattikorkeakoulussa laulua ja laulopedagogiikkaa sekä Sibelius-Akatemiassa kirkkomusiikkia. Hän on opiskellut myös barokkilaulua.

Opintojen ohella hän työskenteli kuoronjohtajana Inkoossa ja Kirkkonummella, vs. kanttorina Espoon tuomiokirkossa ruotsinkielisessä seurakunnassa sekä Helsingissä että Karjaalla ruotsinkielisten kuorojen äänenhuoltajana.

Vuonna 2011 hän pääsi opiskelemaan solistista laulua Tukholman kuninkaalliseen musiikkikorke-

Kuvassa lisäksi Kristofer Lundin (Don Ottavio), maassa makaava mies on Anton Eriksson, joka laulaa Commendatoren roolin (hän on siis näytelmässä isäni).

kouluun. Elokuussa 2012 Karhuluoma muutti kokonaan Ruotsiin.

Tammikuussa 2013 hän sai sekä laulunopettajan paperit Metropolia-ammattikorkeakoulusta että musiikin maisterin tutkinnon Sibelius-Akatemiasta. Hän suoritti molemmat tutkinnot erinomaisin arvosanoin. Samaan aikaan hän matkusti joka kuukausi viikoksi Brysseliin opiskelemaan lied-musiikkia Brysselin kuninkaallisen konservatorion kansainväliseen liedstudioon.

Vuonna 2013 Karhuluoma oli yksi kolmesta finalistista Yamaha-laulukilpailussa Göteborgissa. Kilpailu oli skandinaavinen, tarkoitettu ruotsalaisille, tanskalaisille ja norjalaisille laulajille.

Keväällä 2014 hän valmistui Tukholman kuninkaallisesta musiikkikorkeakoulusta.

Syksyllä 2015 Karhuluoma esiintyy unelmaroolissa Malmön oopperassa. Hän laulaa Mozartin Don Giovannissa Donna Annan roolin.

Kihniön "kotikoulun" alku ja loppu

Sisko Lahdentausta

1940–1951-luvulla ammatillinen koulutus oli maassamme vielä vähäistä. Kiertäviä kotiteollisuuskouluja oli paljon. Ne olivat maataloushallituksen alaisia ja rahoittamia. Kunnat tai eri yhdistykset anoivat niitä. Ne olivat yksivuotisia ja toimivat hyvin erilaisissa tiloissa. Koulurakennuksia ei ollut.

Oli nais- ja mieskotiteollisuuskouluja. Kihniö oli anonut ja saanut Satakunnan toisen kiertävän nais-teollisuuskoulun syksyksi 1953.

Koulutila oli Jytilän talossa. Jouduin sinne yllättäen opettajaksi, koska valittu opettaja sairastui, eikä voinut ottaa työtä vastaan.

Asuin Tampereella ja löydettyäni kartasta Kihniön ja todettuani, että postiauto kulkee Kurun kautta kerran päivässä, asia oli selvä.

Talvi Jytilässä meni hyvin. Emäntä **Esteri Jytilä** ja osuuskassan johtaja **J.V. Lahti** auttoivat paljon käytännön asioissa.

Keväällä koulu muutti Vammalaan. Kunta oli valinnut kotiteollisuustoimikunnan, jonka puheenjohtaja oli J.V. Lahti. Kunnanvaltuusto päätti anoa maatalousministeriöltä, että kuntaa perustettaisiin valtion avun turvin nais- ja mieskotiteollisuuskoulu.

Koulun perustamisen takana voidaan katsoa olleen J.V. Lahden mahtava panos. Hän uskoi vahvasti siihen, että valtionosuus tulee ennemmin tai myöhemmin. Hän pyysi minua kanssaan viemään anomusta maataloushallitukseen keväällä 1954.

Kotiteollisuusneuvos **Veera Vallinheimo** ei kuitenkaan ottanut meitä vastaan. Luulin, että menisimme rautatieasemalle. Kiersimme korttelin ja J.V. Lahti sanoi, että nyt me menemmekin pääjohtajan puheille. Niin tapahtui ja J.V. Lahden sinnikkäiden esitysten tuloksena meille luvattiin määräraha seuraavan vuoden talousarvioon koulun perustamista varten. Päätöksen tultua antoi maataloushallitus Kihniön kunnan kotiteollisuustoi-

mikunnalle ohjeet koulun toiminnan aloittamiseksi sekä koulun johtokunnan valitsemisesta, opettajan toimen täyttämisestä, kalustohankinnoista sekä opetuksen aloittamisesta siihen liittyvine kaikkine toimenpiteineen. Otin opettajan toimen vastaan.

Samalla sinnikkyydellä saatiin perustettua myös mieskotiteollisuuskoulu, joka aluksi toimi Suo Oy:n (Vapo) tiloissa. Lupa saatiin puutyöosaston perustamiseen. Koulu alkoi kuitenkin metalli- ja koneenkorjausosastolla, jota maataloushallituksen virkamiehet suuresti ihmettelivät. J.V. Lahti selitti, että oli katsottu paikallista tarvetta.

Kunta osti Luomalahden kahvilarakennuksen koulutiloiksi. Tilat olivat kuitenkin ahtaat ja koulu-toiminnalle sopimattomat, joten alettiin suunnitella uutta koulurakennusta. Koulut yhdistettiin ja nimeksi tuli Kihniön kotiteollisuuskoulu, joka siirtyi ammattikasvatushallituksen alaiseksi.

Hauskaa kyllä oli, että kotiteollisuusneuvos **Veera Vallinheimo** oli jälleen mukana kuvioissa, kun koulun peruskiveä muurattiin 1961. Uusi koulu valmistui 1962 ja sitä laajennettiin useaan otteeseen vuosina 1967–85.

Vuonna 1983 hyväksyttiin opetukseen turkisvalmistajan opintolinja. Syksyllä 1985 kaikki kotiteollisuuskoulut siirtyivät käsi- ja taideteollisuuden peruslinjoiksi. Koulu yhdistettiin Ikaalisten kouluun ja Kihniöllä jatkuivat lasi- ja veneenrakentajan linjat vuoteen 2014 asti, jolloin koulu lopetettiin.

Satakunnan II kiertävän
kotiteollisuuskoulun oppilaita
Jytilän talon seinustalla

Arvokas lahjoitus Parkano-seuralle

Parkano-seura sai arvokkaan valokuvalahjoituksen Heikki Mäkelän perikunnalta. Vahojärveltä syntyisin ollut Mäkelä harrasti valokuvaamista vuosikymmenten ajan. Valokuvien joukossa on sekä yleiskuvia Parkanosta että paikallisia henkilöitä niin arjen askareissa kuin erilaisissa juhlissa ikuistettuina.

Parkano-seuran puheenjohtaja Kauko Karhuluoma otti valokuvat vastaan lahjoittajien edustajalta Tuire Hakamäeltä. Parkano-seura kokoaa tulevaisuudessa valokuvista näyttelyyn.

Kesäkuu kymmenäis

Mei talo peäs ol vaja. Ko tuvas ol kuuma ja ahasta, ni mie jankkasi äitil, et miu pitteä peäst sin vajjaa nukkumoa. Seinä vierie pantii olkpatja. Siin ol hyvä köllötellä.

Mie näi unta, jot seisoi pihal ja Sakkola taivas ol iha musta. Sielt nous ukoilma. Se jyris ja salamii isk joka suuntaa. Sae tul alas rankast, mut se ei olt vettä. Se ol ranaattiloi. Hataka pello kohal ne alko pienenemmää. Niist tul tikkoi, sellasii ko heitettii seinää maaltauluu. Viimiset tul miu varpaihe ettee hiekkaa pystyy.

Siihe mie heräsi. Päivä paisto lauva raoist. Mut se jyrinä vaa jatku ja jatku. Mie pääsi äkist yllää ja avasi ove. Taivas ol sinine. Siel jyristiit mei päält

lentokonneet ja niit ol paljo. Ne männiit Sakkolaa päi iha vier vieres. Punane täht ol kyles ja kaks peätä näky konnees, nii matalal ne lensiit. Mie vilahi äkist tuppaa. Koht kuulu kova romina, ko pommit putosiit Kivniemee, niiko ois puottant halkosylykse puulaa-tikkoo. Sisäl issäi sano: Hyö pahalaiset hyökkäsiit mei väe selkää. Hyö tulluot Loatoka yl, keäntyyt järve pääl Sakkolaa. Meijä putket o veärää suuntaa.

Muutama päivä aja myö mäntii kuuropiiluo lentäjii kans konneihe välis. Ain ko konniet ol ohi, uskals männä pihal.

Jorma Matikainen

Kuun tervaaaja

Anna istuu portailla flanelliyöpaidassaan. Hän kietoo ympärilleen huopaa ja korjailee valahtaneita villasukkia. On yö. Hän tähyilee taivaalle ja odottaa näkevänsä punaisen kuun.

Tämä ilmiö on mahdollista havaita vain harvoin. Edellisestä pimennyksestä on jo paljon aikaa, eikä se silloin ollutkaan Annalle yhtä tärkeä kuin nyt.

Anna lukee ahkerasti almanakkaa ja seuraa kuun eri vaiheita. Vuosien mittaan kuusta on tullut hänelle hyvä ystävä. Kalentereihin on kerääntynyt paljon merkintöjä monista hyvinkin merkittävistä tapahtumista. Siellä on mukana lasten syntymiä, sukulaisten ja tuttavien poisnukkumisia. On työpaikanvaihtoja, on istuttamisia ja kylvöjä, kaikki jotenkin kuun kiertoon kytköksissä.

– Kyllä aurinkokin ihan hyvä on, oikeasti ajatel-

len aivan välttämätön, Anna puhuu itsekseen, mutta kuu, se on jotain aivan erikoista. Se antaa tilaa haaveilulle ja luo juhlovantuntuja muisteluhetkiä, iloisia, onnellisia, välillä surullisiakin.

Lapsena Anna katsoi täysikuuta ikkunasta ja näki siellä pojan, joka tervasi kuun pintaa, eikä yhtään kyseenalaistanut sitä, että työ oli aina kesken, vaikka aikaa kuluikin.

Sittemmin aikuise-
na, kun maasta mentiin
kuuhun, käsityksen
monelta osin muuttui-
vat, kuun arvostus ei
kuitenkaan laantunut.

Hyvin mieluusti Anna muistelee, kun hän oli aikoinaan mukana laulukuo-
rossa. Se kuoro piti useana
syksynä konsertin, jonka jokaisessa laulussa oli mu-
kana kuu. Konserttipaikkakin oli valaistu ja koris-
teltu aiheen mukaisesti. Vieläkin hän usein hyräilee
näitä lauluja.

Erikoisesti hän mieltäytyi lauluun nimeltä ”Lumiukko”, joka kertoo maan ja kuun suhteesta.

Tänä yönä Annan odotus punaisen kuun näkemisestä ei toteudu. Taivas on paksussa pilvessä. Anna kömpii ylös, ojentelee puutuneita jalkojaan ja lähtee sisätiloihin.

– Toisaalta, Anna miettii, ei tässä mitään hätää, kuu-ystävä on varmassa tallessa pilvien takana.

– Oikeastaan, hän jatkaa ajatusta, en ole milloinkaan pitänyt punaisesta väristä. Keltaisena, tummissa läiskissään kuu onkin paljon tutumpi ja turvallisempi ystävä.

Toini Aalto

{ Unelmoin kesästä
varpaat aamukostealla nurmikolla.
Usva laiturin yllä, lintu.
Hymyilen auringolle.
Elämälle.

{ Ystävät ovat valon pilkahduksia arjessa,
olkapää, korvat, lämmin syli.
Pyörremyrskyjä,
lämpimän kesäillan raukea rentous.
Kivijalkamuuri, joka ei säiky eikä lahoa.

{ Kalliolla,
katse kaukaisuudessa,
aistin tuulahduksen huomisesta.
Illalla, saunan jälkeen,
jätän pirtin oven auki.

{ Ilo.
Se kumpuaa syvältä.
Heittää kärrynpyörää,
kimpoaa kiveyksiltä.
Ravistaa lehtiä,
loiskii pärskeissä.
Minä elän!

Kotikoulun uusi käyttö

Laura Jokisalo

Harva kihniöläinen pytinki on olemassaolonsa aikana aiheuttanut yhtä paljon keskustelua kuin entinen kotikoulu.

Rakennus nousi Kuruntien varteen 1950-luvun alussa, koska paikkakunnalla vuodesta 1951 lähtien toiminut kotiteollisuuskoulu tarvitsi omat tilat. Aiemmin opetusta oli järjestetty muun muassa Jyttilän talossa, Aitonevalla Suo Oy:n tiloissa ja nykyisellä Saalemin rukoushuoneella.

Kotiteollisuuskoulu tarjosi paljon muutakin kuin opetusta. Onkin sanottu, että moni talo Kihniössä olisi jäänyt ilman emäntää ja miniää ilman koulua.

Vuosien saatossa kotikoulu laajeni viiden rakennuspalikan kokonaisuudeksi. Viimeisin osa valmistui kaksi vuosikymmentä sitten, vuonna 1985.

Myös oppiaineet vaihtuivat. Viimeisinä vuosina kotikoulussa keskityttiin lasialaan ja veneenrakennukseen. Taideaineiden koulutuksen lisääntyessä kylänraitti sai puheenaiheita, kun aivan jokainen ei sopeutunut niin sanottuun kihniöläisnormiin.

Kotikoulua uhkasi lopettaminen useaan otteeseen, mutta lopulta seinä tuli vastaan kevätlukukauden 2014 päätyttyä. Veneenrakennus lopetettiin kokonaan ja lasiala siirtyi Ikaalisiin.

Lopettamispäätös oli kova isku, sillä oppilaitos oli Kihniön ainoa toisen asteen koulutuksen tarjoaja.

Vääntöä ostopäätöksestä

Kun kotikoulu tyhjeni kesäkuussa 2014, alkoi vääntö rakennuksen tulevaisuudesta. Juonikuviot olisivat kelvanneet pohjoismaisen laatudraaman käsikirjoitukseen.

Alun perin Kihniön kunta oli halukas ostamaan rakennukset, joita Sastamalan koulutuskuntayhtymä (Sasky) kauppasi osapuolelle yhden euron hintaan.

Kunnanhallitus päätti joulukuussa 2014 äänin 6 – 2, että kunta ostaa kiinteistön. Kädenpuristuksia syntyneistä kaupoista ei tässä vaiheessa vielä nähty, sillä myyjältä puuttui vaadittu lainhuuto.

Lopulta kädenpuristukset jäivät kokonaan välistä, sillä lainhuutoa odoteltaessa kunta oli tullut toisiin aatoksiin. Valtuusto päätti kesäkuussa 2015, ettei koulua osteta esimerkiksi 1,6 miljoonan korjausvelan takia.

Tämän päätöksen jälkeen Sasky pisti kotikoulun yleiseen myyntiin. Takarajaksi asetettiin keskiviikko 12.8.2015. Yhtään ostajachdokasta ei kuitenkaan ilmoittautunut tähän mennessä. Koulun ura autiotolona näytti jatkuvan.

Uusi elämä alkoi lokakuussa

Syksy 2015 muutti kaiken. Euroopan pakolaiskriisi toi Suomeenkin ennennäkemättömät virrat turvapaikanhakijoita. Pian oli selvää, että maahan pitäisi perustaa kymmenittäin uusia vastaanottokeskuksia.

Kihniössä levisi huhu, että yksittäinen grynderi olisi kiinnostunut perustamaan keskuksen vanhalla kotikoululle. Yhtään virallista ostotarjousta kiinteistöstä ei kuitenkaan tehty.

Tässä vaiheessa alkoi kunta pohtia oman keskuksen perustamista yhteistyössä SPR:n kanssa. Vaihtoehtoina olivat kotikoulu tai hajasijoittaminen kunnan tyhjillään oleviin asuntoihin.

Kihniön sote-palveluista toukokuusta 2015 lähtien vastannut Pihlajalinna veti kuitenkin pidemmän korren. Lokakuun alussa se osti kotikoulun kiinteistön Saskylta.

Lopettamispäätös oli kova isku, sillä oppilaitos oli Kihniön ainoa toisen asteen koulutuksen tarjoaja.

Päätös koetteli kihniöläisten luonnetta ja asennetta – hieman samaan tyyliin, kuin kotikoulun perustaminen ja muutokset olivat aina ennenkin koetelleet. Kunnassa järjestettiin keskuksen avaamisen johdosta kaksi infotilaisuutta, jotka olivat luonteiltaan miltei toistensa vastakohtat.

Ensimmäinen lähti käsistä yltyen huutokonsertiksi, toisessa sujui paljon rauhallisimmissa tunnelmissa. Huhupuheilta ja molemminpuolisilta väärinymmärryksiltä ei silti säästytty.

Ensimmäiset turvapaikanhakijat saapuivat kuntaan 14.- 15.10.2015 välisenä yönä. Samalla kuntalaiset valtasi lahjoitusaalto. Ensimmäisen päivän iltana keskuksen lahjoitettiin röykkiöittäin talvivaatteita ja -kenkiä sekä lasten leluja.

Toinen bussillinen turvapaikanhakijoita pysäköi kotikoulun pihaan viikon kuluttua ensimmäisen saapumisesta. Keskuksessa asui marraskuussa noin sata turvapaikanhakijaa, joista suurin osa oli lapsiperheitä.

Uusi vaihe kotikoulun historiassa oli alkanut.

Etenkin pehmoleluja annettiin paljon.

Puumilan sali täytti torstai-iltana lahjoituksista, joita oli ehditty kerätä vasta muutama tunti.

Intiaanikylä

Sakari Kinnunen

Vuonna 1963 Käenmäkeen rakennettiin perheellisille rautatieläisille parakkikylä. Asukkaat muuttivat sinne pääasiassa Suolahti – Haapajärvi -radan valmistumisen jälkeen Keski-Suomesta, koska rakenteilla oleva Tampere – Parkano – Seinäjoki -rata tarvitsi lisää rakentajia. Olimme ensimmäinen perhe vastavalmistuneessa kylässä, joka koostui viidestä yhden perheen ja kahdesta kahden perheen parakista.

Asunnoissa oli öljylämmitys ja kaasuhellat, mikä oli huomattava parannus aikaisempaan puulämmitykseen ja -hellaan. Meille kylän pojille se oli helpotus, koska polttopuita tarvittiin enää saunan lämmitykseen ja pyykinpesuun. Klapisouvi lankesi siihen aikaan luontevasti perheiden pojille, koska miehet tekivät pitkää ja raskasta päivää ratalinjalla.

Jokaisella perheellä oli oma puuliiteri/aittarakennus sekä puucee. Yhteiskäytössä olivat sauna/pyykitupa ja maakellari. Muista ”rakennuksista” muistan muutaman ylimääräisen leikkimökin ja klapikatoksen. Pumppukaivo oli luonnollisesti yhteinen. Kesäaikaan nuoriso muutti yleensä aittoihin asumaan, koska asunnot olivat ahtaita ja aitta antoi lisää vapauksia.

Kylässä riitti väkeä. Muistini mukaan parhaimmillaan 44 henkeä. Kun alueella asui yhdeksän perhettä, yksinkertaisella matematiikalla on helppo päätellä, että kun joka perheessä oli vähintään kaksi lasta, parhaimmista löytyi viisikin. Kavereita riitti taatusti joka lähtöön.

Useimmilla pihoidilla pidettiin pientä kasvimaata, muutamilla myös viinimarjapensaita. Äidillä oli puutarhamansikoitakin. Sieniä, puolukoita ja mustikoita saattoi pienessä mittakaavassa poimia lähes pihapiiristä.

Innokkaita kalamiehiä löytyi myös. **Herrasen Hugo** ja nuorempi poikansa **Osmo**, sekä **Pennasen Sulo** ainakin viettivät lähes kaiken liikenevän vapaa-aikansa vesillä. Kesät talvet. Monet meistä muistakin kolusivat rantoja mato-onkiensa kanssa. Kalojakin muistaakseni saatiin, monesti perattavaksi asti.

Käenmäen ylikäytävältä kylän läpi silloiselle kolmostielle päättyvää kapeaa hiekkatietä kutsuttiin Lemmenkujaksi. Mahtoiko nimi johtua siitä, että

”Mutta mistä nimi Intiaanikylä? Pilkkanimihän se tietenkin oli. Lienee syntynyt Amerikan intiaanien reservaattien innoittamana.

sitä käytettiin paljon Käenkosken tanssilavalle menemiseen ja etenkin sieltä paluuseen? Jotkut väittivät kujalla kummittelevankin: valkeapukuisen, pääkainalossa kulkevan naisen siellä väitettiin iltapimeällä kuljeskelevan.

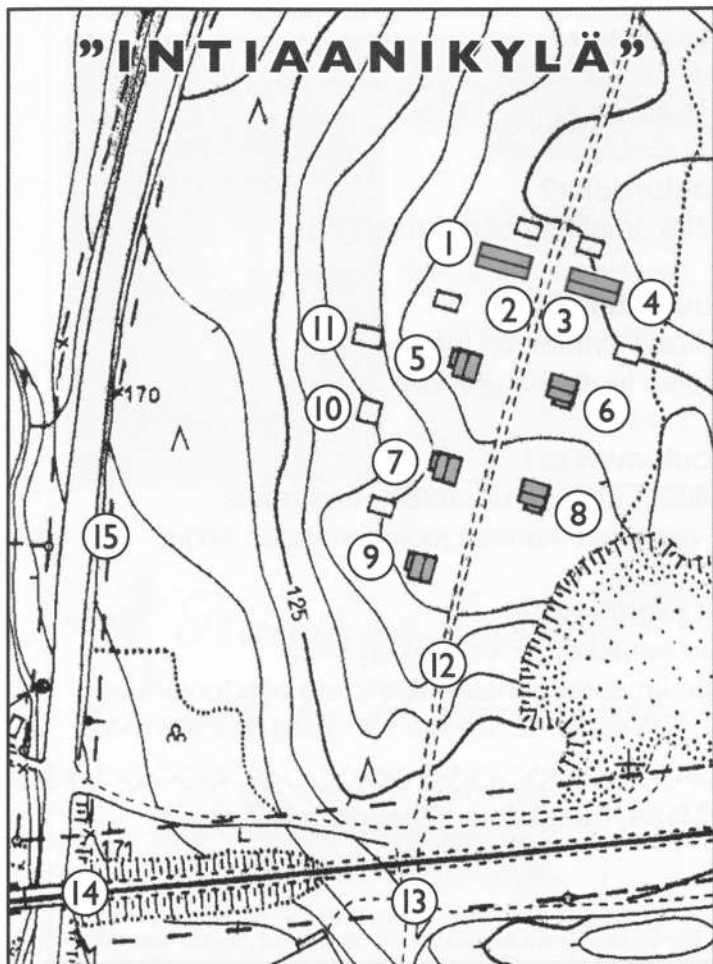
Uuden aseman tietä alettiin rakentaa 60 – 70-lukujen vaihteessa. Sen alta (tässä tapauksessa kuitenkin päältä) jouduttiin kaksi kahden perheen parakkia purkamaan, koska ne olivat juuri louhittavalla tielinjalla.

Muutenkin kylä alkoi pikkuhiljaa tyhjentyä. Uusi rautatie alkoi Parkanon kohdalta olla viimeistelyvaiheessa ja rakentajat joutuivat siirtymään muualle. Vanhemmasta päästä jäätiin eläkkeelle, mm. isäni syksyllä -71. Viimeisetkin perheet muuttivat mäeltä pois vuoden -73 aikana, jolloin se lopullisesti autioitui ja purettiin pois. Kävin paikalla tämän vuoden syyskuussa: löysin lähes kuivuneena kituvan pihlajan silloisen kotimme seinustalta. Muuten luonto oli palauttanut koko tienoon entiselleen.

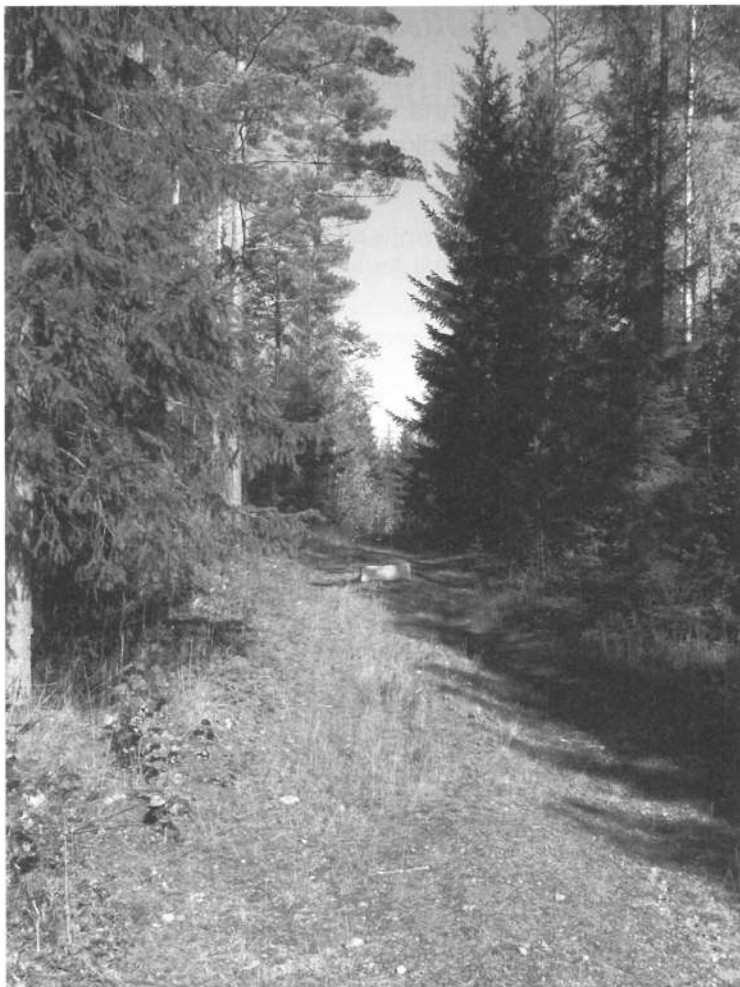
Mutta mistä nimi Intiaanikylä? Pilkkanimihän se tietenkin oli. Lienee syntynyt Amerikan intiaanien reservaattien innoittamana. Koulussa ja monesti muuallakin siitä saimme me nuoremmat kuulla lähes päivittäin. Sitä, muistettiinko siitä aikuisille vienoilla, minulla ei ole muistikuvaa.

Ihan hyvät eväät elämään sieltä kuitenkin saimme. Meistä mäen mukuloista tuli aikuisina yrittäjiä, opettajia, kello- ja kultaseppiä, kirjapaino-, mainos- ja puutarha-alan ammattilaisia, rakennus- ja metallimiehiä jne. Ihan kelpo ihmisiä ja veronmaksajia tähän maahan. Väittelipä eräs meistä 28-vuotiaana ”rautatieläisen kakarana” senaikaisen Suomen nuorimmaksi tohtoriksikin!

1. Tiaiset
2. Hultit
3. Herraset
4. Taunimaat
5. Pennaset
5. Blomit
7. Hannoset (myöh. Räsäset)
8. Tekokosket
9. Kinnuset
10. Sauna
11. Maakellari
12. "Lemmenkuja"
13. Käenmäen ylikäytävä
14. Rautatiesilta (Pori-Haapamäki -rata), Vanha kolmostie.

Lemmenkujan alkupää syyskuussa 2015.
Näkymä Käenmäen ylikäytävältä.

Paras joululaulu

Mira: Lumeen jäljet jää

Sari: Tulkoon joulu

Paras jouluruoka?

Sari & Mira: imelletty perunalaatikko

Joulusuunnitelmia?

Sari & Mira: Perinteinen joulu vanhempien luona Koskueella.

Paras joulumuisto?

Sari & Mira: Lapsena odotettiin, että rakas eno tuli vaimonsa kanssa joulun viettoon kotiin.

Rakkain joululahja?

Mira: Vauvanukke, jonka sain lapsena.

Sari: Sain lapsena koristenuken, jota olin toivonut.

K-Market Maurintorin kauppiassiskoksia, Saria ja Miraa, haastatteli Vilhelmiina Kivioja.

Tämän parempaa ette Suomesta löydä!

Ylä-Satakunta

*Hyvää Joulua kaikille
uskollisille lukijoilleen ja
ilmoittajilleen toivottaa
paikallislehtikilpailun
ykkönen vuosimallia 2015*

PARKANO-SEURAN LAHJAVIHJEET:

Parkanon ja Kihniön joulu 2015 -kotiseutulehti,
Parkanon seurakunnan kirkonkellijien
sanomaa -CD, Kyrönkankaan talvitie-kirjanen

KIRJAT:

1. Semmoista se oli ennen - Parkanolaisia elämäntarinoita, 2. Vuosi metsänvartijan torpassa, 3. Parkanon Parooni

Kansantietoutta Parkanosta ja sen ääritä

Saatavilla Parkanon kirjastosta sekä

www.parkanoseura.fi

RAUHAISAA JOULUA &
RIEMUKASTA UUTTA VUOTTA
2016!

Luminka

Parkanontie 42

www.luminka.fi

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta 2016!

sasky.fi/petaja

Löydät tiedot kevään
kurssitarjonnastamme
Ylä-Satakunta -lehdestä
tiistaina 28.12.
sekä nettisivuiltamme

Sastamalan
koulutuskuntayhtymä
sasky.fi

PARKANONTIESI

Studio Royal

045 2733300

HEIDI KORTESOJA
ANNE HAAVANLAMMI

Parkanontie 68, PARKANO. Puh. (03) 448 2339
Avoimna ma-to 10-21, pe 10-02(03), la 12-03, su 13-20
www.parooni.fi

Chez S'Elina
toivottaa

*Rauhallista Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta 2016!*

www.chelina.fi

Tervetuloa Joulustoksille

Kihniöntie 12 39820 Kihniö puh. 03 4484232

sari.likolammi@k-market.com

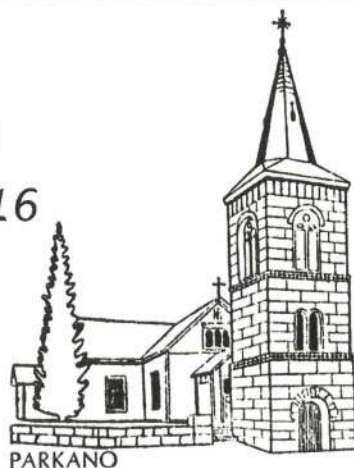

Metsänomistajat
KIHNIÖ-PARKANO

Keskuskatu 5, 39700 Parkano
www.mhy.fi/kihnioparkano

*Jouluiloa
ja siunausta
vuodelle 2016*

*Parkanon
seurakunta*

**PARKANON
AUTOK** **ULU**
Roihanraitti 2
(03) 448 2142

Kankarin Kaluste Oy · Kankarintie 641
39820 Kihniö
Puh. 03 440 170 · Fax. 03 440 1720
kankari@kankari.fi · www.kankari.fi

**HAMMASLÄÄKÄRI
RIITTA KOIVUNEN**
Satakunnankatu 2 A
Puh. (03) 448 2616

PIHVILIHAA

Suoraan tuottajalta
Pertti Runsas 0400 441288
Irene 040 8376 708

HYUNDAI

- ☐ MYYNTI
- ☐ VARAOSAT
- ☐ HUOLTO

AUTOMYYNTI R. LAIHONEN OY

Teollisuustie 29
39700 Parkano puh. (03) 448 1377

KAIVURI- JA TRAKTORITYÖT ESKO YLI-KUJALA

KIHNIÖ
Puh. 040 544 4720
www.kujalantila.com

**Metallialan alihankintapalvelut
Hitsausinsinööripalvelut**

Mäkiiviinikankatu 30, 39700 PARKANO
Heikki Saarela 0500 636 190
• saarelanmetalli@ippnet.fi
Samuli Saarela 040 196 1629
• samuli.saarela@ssaweld-eng.fi

0400 621 625
0400 737 344

SORVAAMO E. AALTO

TARVIKEMYynti

- LAAKERIT
- HYDRAULIIKKA
- VOITELUAINEET

kiilalahinat - rullaketjut - nivelakselit
voimansiirtotuotteet - akut - ruuvit
Puh. 03 448 1580

Eira's Shop

OSTO- JA MYyntILIike

- LAHJATAVARAT
- TALOUSTAVARAT
- TYÖASUT

Varta paristot - työkalusinet
talous- ja wc-paperit - koristeet

PESULA

Pesemme miltei kaikkea!
Varmasti EMME PESE NAHKAA

KAHVIO

Puh. 040 538 1339
Parkanontie 90, Parkano

 TAKOMA
Takoma **Gears** Oy

TAXI
Kihniö

TAKSIASEMA	4484000
JOKIOJA Tiina INVA	0400 627 988
KIVINEVA Antti-Jussi	4484280 0440 238 900
KIVINEVA Arja INVA	0440 238 902
VIRNALA Erkki	4484111 0400 331 950
VIRTANEN Jarno	0400 336 158
MARTTILA	0500 231 640

TILITOIMISTO
Marja Saarivirta Oy

Tietokonemyynti ja Huolto
TOPSHOP
Parkanontie 51 PARKANO
p.0405457113

*Rauhaisaa Joulua ja
Onnea vuodelle 2016!*

KORJAAMO
Juhani Korpela
puh. 0500 225609

Hyvää joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta asiakkaillemme!

*Kauneus- ja
jalkahoitola*
RIITTA KESKINEN

PARTURI-KAMPAAMO

Tipi-Tii

PARLAVA OY

39750 KUIVASJÄRVI

puh. (03) 442 6311

fax (03) 442 6305

Kihniön vapaaseurakunta

www.kihnionvapaaseurakunta.net

Siunausrikasta Joulun aikaa ja

Hyvää Uutta Vuotta 2016!

Lähetysparkki ry

Tervetuloa poikkeamaan toivottaa parkin väki!

PAV PARKANON
AUTOVARAOSA OY
SANTOO-YHTIÖT

TEOLLISUUSTIE 9 A, 39700 PARKANO, PUH. (03) 44 311, TELEFAX (03) 448 1760

Parkanon Listatehdas Oy

Teollisuustie 11, 39700 Parkano

etunimi.sukunimi@parkanonlista.fi

www.parkanonlista.fi

PARKANON ISÄNNÖINTI

Isännöinti

parkanon.isannointi@ippnet.fi

Käyntiosoite:

Keskuskatu 4, huon. 2,

39700 Parkano

0400 457 524, 03 448 4579

Paroonin OSA

- varaosat • 4-pyörsäuntauksset
- pakokaasumittaukset (bensa, diesel, OBD)
- määräaikaishuollot • vikakoodit

Puh. 043 217 0666

Teollisuustie 20, Parkano • ma-pe 8-17, la 9-13

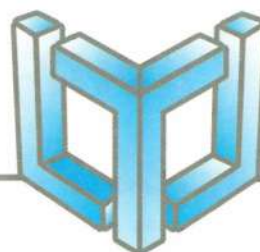

EUROMASTER

RENGASPAROONI Puh. 03 448 2149

- renkaat, vanteet • asennukset
- moottoripyörien, moottorikelkkojen ja mönkijöiden varaosat

LAURINAHO YHTIÖT

LAURINAHO-YHTIÖT OY
TEOLLISUUSTIE 14
39700 PARKANO

050 651 02 Aimo
050 345 1287 Tommi
www.laurinaho.fi
posti@laurinaho.fi

**KUUSISAAREN
KAIVIN OY**
044 200 5522

Tervetuloa Satapirkan Osuuspankin asiakkaaksi.

SYNTYNYT
ASIAKKAIDEN
OMISTAMAKSI.

OP-Pohjola syntyi reilut sata vuotta sitten asiakkaiden omistamaksi – ja sellaisena se myös säilyy. Asiakasomistajuus on nyt vähintäänkin yhtä merkityksellistä kuin silloin aikoinaan. Tänään lähes joka kolmas suomalainen on omistajamme. Yhdessä toimien edistämme suomalaisten taloudellista menestystä, hyvinvointia ja turvallisuutta. **Kaikki asiakasomistajan edut näet osoitteessa op.fi/satapirkka.**

Hyvää Joulua ja Rauhallista Uutta Vuotta 2015!

Satapirkan OP

Ahertajankatu 3
39700 PARKANO
info@lamminmaki.fi
www.lamminmaki.fi

Puh. (03) 440 190
Fax (03) 440 1919
Päivystyspuh.
0500 621 241 / 050 502 0520

K SUPERMARKET
PARKANO

ARKISIN 8-21
LA 8-18
SU 12-18

Suomalainen voittaa aina
Meillä voit myös veikata
Keskuskatu 9
Parkano puh 441 100

LVI-TALO KANNOSTO

Jalasjärvi • Parkano

Hanakat
ASIANTUNTIJALIIKE

Toivottaa Raukaisaa Joulunaikaa

www.fennosteel.com

Näinä aikoina on hyvä olla paikallisen, palvelevan ja vakavaraisen pankin asiakkaana.

KIHNIÖN
Osuuspankki

Itsenäinen pankki, jonka nimi on jo 95 vuoden ajan pysynyt samana

Hiusstudio Qtar

Avoinna

ma-to sop. muk.

pe 9-16 leikkaukset ilman ajanvarausta

la sop.muk.

Puh. 045 260 5818 Kihniöntie 55, Kihniö

Joululoa toivottelee

Jenni Laine ja Elise Rautalahti

KIHNIÖN SEURAKUNTA

*Rauhallista Vapahtajan syntymäjuhlaa ja
siunattua vuotta 2016*

HIUSHOITOLA PARTURI-KAMPAAMO IRMA JÄRVENSIVU

Myllyjoentie 19, Kihniö p.044 048 4409

- Myös hajusteettomat ja terapeuttiset hiustenhoitotuotteet
- Lahjakortit ja kotikäynnit

*Hyvää Joulua
ja Onnellista Uutta
Vuotta 2016*

PARKANON APTEEKKI

Parkanontie 60
(03) 448 2022

PIHVILIHAA

TALOSEN TILA

PARKANO

0400 627 975/ Marianne
0400 335 889/ Arto

KANKARI STEEL OY I

Alavantie 7, 39820 KIHNIÖ
GSM 0400 952 550
Fax (03) 448 5667
pauli.torma@pp.inet.fi

JOULUMIELTÄ ja SIUNAUSTA vuodelle 2016!

T. Tmi Henri Uusi-Ristaniemi
044-2556258

Teemme kotipalvelua: mm. siivous, asiointi yms.
Raivaussahatyöt: mm. taimikot, alustanraivaukset,
maisemointi yms.
Kysy rohkeasti, katsotaan pystytäänkö auttamaan!

Hyvää Joulua ja Onnea vuodelle 2016!

Nerkoon Höyläämö

39810 LINNANKYLÄ
(03) 440 100

**Joka kodin edullinen
ostospysäkki!**

**EURO
HAMSTERI**

KANKAANPÄÄ • PARKANO • KURIKKA

**Rauhallista Joulua ja
Hyvää Uutta Vuotta!!**

Tilausajot Koivukoskelta 17-50 p. autoilla
0400-710864 koivukoski.liikenne@gmail.com

KONEURAKOINTI RISTO BJÖRN

- *Koneurakointi
- *Kiinteistöhuolto

Puh. 050 561 7238

**HINAUSPALVELU
P. SYVÄNEN
PARKANO**

**(03) 448 2726
0400 232 270**

PÄIVYSTYS 24 h

VUODESTA 1969

Heittolan Monitoimi Oy

Tilausliikenne Marttila Tours Ky

Bussit 19-61 p.

0400 464 444

TAKSI Kihniö

0500 323 222

TAKSI Kuivasjärvi

040 164 5555

Kotimainen palveleva katsastusasema Parkanossa

**Paketti- ja henkilöautot sekä kevyet
perävaunut
ilman ajanvarausta.
Raskaskalusto ajanvarauksella.**

Asema avoinna Ma 9.00 - 17.00

Ti-Pe 8.00 - 16.00

Tervetuloa!

Kahvitarjoilu

Parkanon Lähikatsastus Oy
Teollisuustie 31
39700 Parkano

puh. 03 448 0700, 040 582 7543

*Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2016
toivottavat myös seuraavat lehtemme tukijat*

Sirola Center

Kihniöntie 20, 39820 Kihniö
Puh. (03) 4484493
sirola.center@ippnet.fi

Parturi-Kampaamo Siru

Venuksentie 4 Mikkola, 01480 Vantaa
Puh. 045 149 4155

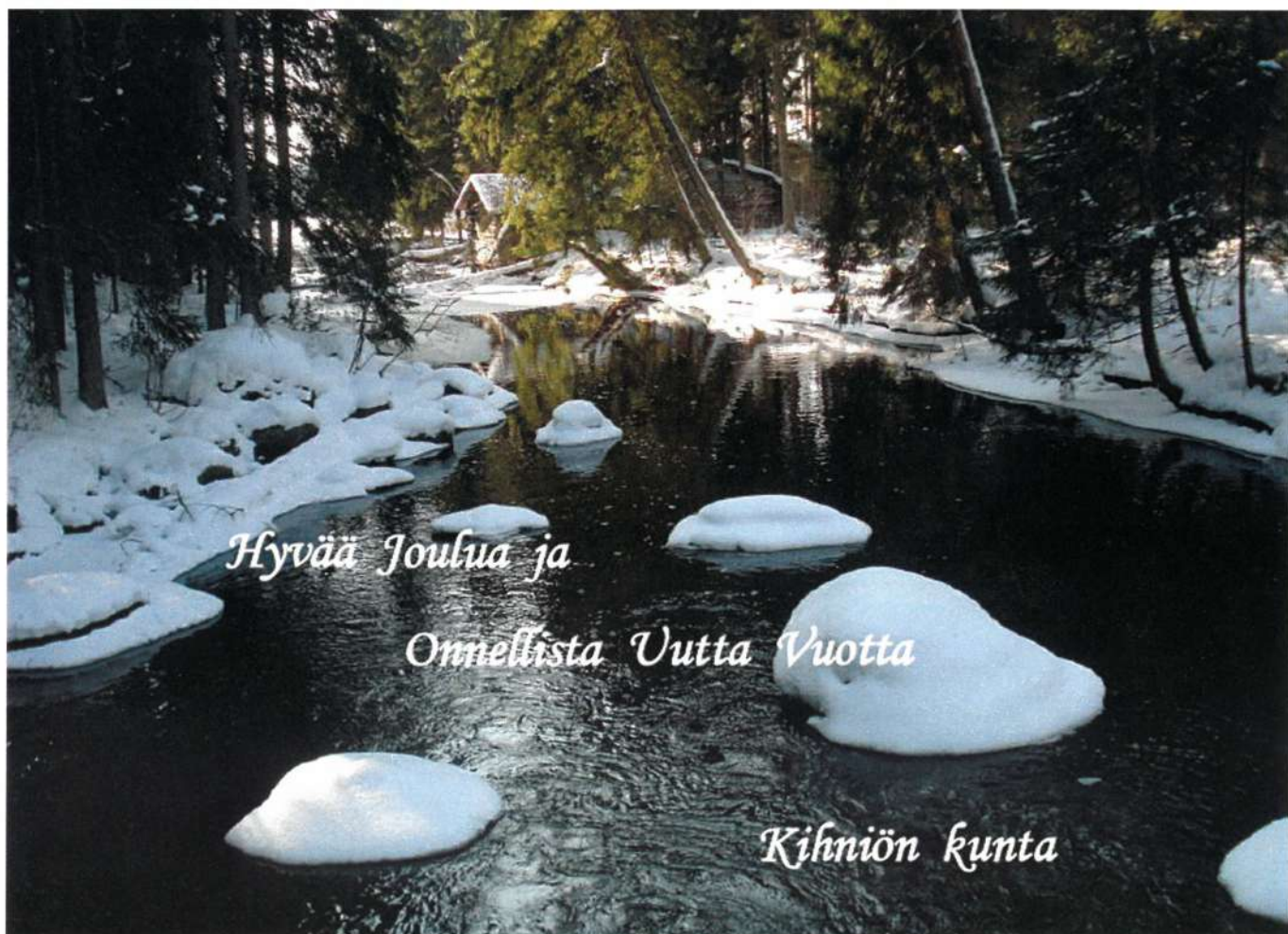
Mattopesula Simonen

Järvisuomentie 80/2, 39810 Linnankylä
Puh. 040 533 7141

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta
Parkanon ja Kihniön joulun sukijoille.*

Parkanon kaupunki

*Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*

Kihniön kunta